

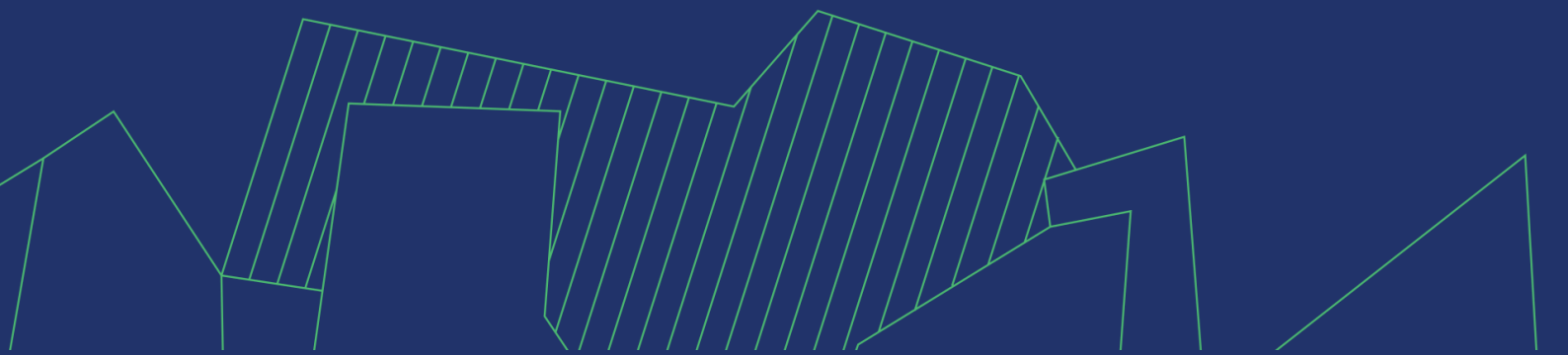

Colonial Collections
Consortium

zoekterm 'Suriname'

een eerste aanzet tot een inventarisatie
van objecten uit Suriname in Nederland

Consortium Koloniale Collecties
25 maart 2024

Inhoud

Inleiding	4
Lijst van deelnemende collectiebeherende instellingen	6
Beschrijvingen van collectiebeherende instellingen en collecties.....	7
Allard Pierson, Erfgoed Collecties van de Universiteit van Amsterdam	7
Amsterdam Museum.....	9
Belasting & Douane Museum.....	11
Joods Museum (Joods Cultureel Kwartier).....	14
Keramiekmuseum Prinsessehof.....	17
Kröller-Müller Museum	19
Het Literatuurmuseum/Kinderboekenmuseum	20
Mauritshuis	22
Muiderslot	24
Museum-Omniversum.....	25
Museum Boijmans Van Beuningen	28
Museum Bronbeek.....	30
Museum Catharijneconvent.....	34
Naturalis Biodiversity Center	37
Nederlands Fotomuseum.....	39
Nederlands Openluchtmuseum.....	41
Nederlands Zilvermuseum Schoonhoven.....	43
Nieuwe Instituut	44
NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust-, en Genocidestudies	46
Paleis Het Loo	48
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	50
Rijksmuseum Amsterdam	53
Rijksmuseum Boerhaave	57
Rijksmuseum Twenthe.....	59
Rijksmuseum van Oudheden	61
RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis	62
Het Scheepvaartmuseum.....	64
Teylers Museum	67
Stichting Van Gogh Museum.....	69
Wereldmuseum.....	71

Westfries Museum	76
Zeeuws Museum.....	77

Inleiding

Voor u liggen de uitkomsten van een eerste inventarisatie van objecten in Nederlandse collecties die een relatie hebben met de koloniale geschiedenis van Nederland en Suriname. Deze inspanning volgt uit het Nederlandse beleid over omgang met objecten die uit vroeger gekoloniseerde gebieden zijn meegenomen en nu in Nederland worden beheerd.

Het beleid, gericht op herstel van onrecht, zet in op samenwerking met landen van herkomst, behandeling van een verzoek tot teruggave en ondersteuning van herkomstonderzoek. Maar waar in Nederland kun je deze cultuurobjecten vinden? Hoe kom je aan informatie over deze objecten? En op welke wijze zijn ze beschreven?

Dit document beantwoordt een deel van deze vragen door in te zoomen op objecten die zijn verbonden met de koloniale geschiedenis van Nederland en Suriname. Opdrachtgever voor deze eerste inventarisatie is het Consortium Koloniale Collecties.

Consortium Koloniale Collecties¹

Het Consortium is een samenwerkingsverband van vijf instellingen: Museum Bronbeek, NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Rijksmuseum en Wereldmuseum. Het Consortium heeft de volgende doelstellingen:

- Ondersteuning van de uitvoering van het Nederlandse beleid over de omgang met koloniale collecties door het delen van kennis en expertise.
- Collectiebeherende instellingen in Nederland ondersteunen bij het proces van herkomstonderzoek van collecties uit een koloniale context.
- Ondersteunen en faciliteren van onderzoek en toegankelijkheid van deze collecties.
- Een centraal toegangspunt zijn voor belanghebbenden voor vragen over koloniale collecties en herkomstonderzoek.

Vanuit deze doelen werkt het Consortium onder andere aan de ontwikkeling van een digitaal platform (datahub) waar informatie over objecten uit koloniale context in Nederlandse collecties bij elkaar wordt gebracht en doorzoekbaar wordt. En ontwikkelt het Consortium een digitale onderzoeksgids als praktische zoekhulp bij het doen van herkomstonderzoek naar objecten en collecties uit een koloniale context. Omdat deze instrumenten nog worden ontwikkeld en het voor de samenwerking tussen beide landen van belang is zicht te hebben op objecten uit Suriname die in Nederland worden beheerd, gaf het Consortium opdracht voor deze inventarisatie.

¹ Voor meer informatie over het Consortium Koloniale Collecties, zie: colonialcollections.nl.

Inventarisatie

Voor de inventarisatie zijn achtentwintig instellingen benaderd die namens de Nederlandse Staat (een deel van) de rijkscollectie beheren met de vraag zelf hun eigen collectie te onderzoeken, aan de hand van een vragenlijst. Ook zijn twintig regionale musea met een mogelijke link met Suriname aangeschreven. Door de quickscan door de instellingen zelf uit te laten voeren werd optimaal gebruik gemaakt van hun kennis en ervaring met de eigen collectie en de ontsluiting daarvan.

Voor de lezer is het belangrijk te realiseren dat de informatie in deze eerste inventarisatie is beperkt tot de instellingen die zijn benaderd, de instellingen die hebben gereageerd en de gegevens die zij hebben gedeeld. Ook is het goed te weten dat deze eerste inventarisatie bij lange na niet volledig is en dit ook niet kan zijn. Soms is er een achterstand in collectieregistratie, waardoor instellingen de gevraagde informatie niet kunnen bieden. Soms zijn objecten niet geregistreerd op een wijze waar de relatie met de koloniale geschiedenis van Nederland en Suriname uit blijkt. En soms zijn er belemmeringen door de zoekmogelijkheden van een registratiesysteem.

Maar voor wie onderzoek wil doen naar objecten uit Suriname die worden beheerd in instellingen in Nederland, kan deze eerste inventarisatie een startpunt bieden. Het geeft een overzicht van instellingen die aan de quickscan hebben deelgenomen en die mogelijk objecten beheren die relevant zijn in genoemde context, een korte toelichting op de reden hiervoor en een aantal voorbeelden van zulke objecten. Tot slot wordt vermeld of de instelling een meer uitgebreide lijst heeft opgesteld of niet. Omdat deze lijsten heel divers en soms zeer uitvoerig zijn, is ervoor gekozen om ze niet samen te voegen tot één alomvattende lijst. Wie behoefte heeft aan deze lijsten is van harte welkom deze op te vragen bij het Bureau.

Dankwoord

Het Consortium dankt de mensen door wie deze eerste inventarisatie is gerealiseerd: Bart Krieger en Alette Fleischer, die de vragenlijst hebben opgesteld en uitgezet; alle mensen die vanuit de collectiebeherende instellingen input hebben geleverd; en Bente Bergmans en Josien Franken, die de input tot dit overzicht hebben verwerkt. Om op een zorgvuldige en rechtvaardige wijze om te kunnen gaan met collecties uit koloniale context is het belangrijk om te weten om wat voor objecten het gaat en op welke wijze ze aan de geschiedenis van Suriname en Nederland zijn verbonden. Met deze inventarisatie hoopt het Consortium hieraan bij te dragen.

Lijst van deelnemende collectiebeherende instellingen

Naam instelling	Reden tot aanschrijven
Allard Pierson	Universiteitscollectie
Amsterdam Museum	Gemeentelijk museum
Belasting & Douane Museum	Beheerder rijkscollectie (Ministerie van Financiën)
Fries Museum	Provinciaal museum
Het Scheepvaartmuseum	Rijksmuseum
Joods Cultureel Kwartier (JCK)	Rijksmuseum
Keramiekmuseum Prinsessehof	Rijksmuseum
Kröller-Müller Museum	Rijksmuseum
Literatuurmuseum/Kinderboekenmuseum	Rijksmuseum
Mauritshuis	Rijksmuseum
Museon-Omniversum	Gemeentelijk museum
Museum Boijmans-van Beuningen	Gemeentelijk museum
Museum Bronbeek	Beheerder rijkscollectie (Ministerie van Defensie), Consortiumpartner
Museum Catharijneconvent	Rijksmuseum
Naturalis Biodiversity Center	Rijksmuseum
Nederlands Fotomuseum	Rijksmuseum
Nederlands Openluchtmuseum	Rijksmuseum
Nederlands Zilvermuseum Schoonhoven	Gemeentelijk museum
Nieuwe Instituut	Rijksmuseum
NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies	Consortiumpartner
Paleis Het Loo	Rijksmuseum
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	Beheerder rijkscollectie (Ministerie OCW), Consortiumpartner
Rijksmuseum	Rijksmuseum, Consortiumpartner
Rijksmuseum Boerhaave	Rijksmuseum
Rijksmuseum Muiderslot	Rijksmuseum
Rijksmuseum Twenthe	Rijksmuseum
Rijksmuseum van Oudheden	Rijksmuseum
RKD - Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis	Rijksmuseum
Teylers Museum	Rijksmuseum
Stichting Van Gogh Museum	Rijksmuseum
Wereldmuseum	Rijksmuseum, Consortiumpartner
Westfries Museum	Gemeentelijk museum
Zeeuws Museum	Provinciaal museum

Beschrijvingen van collectiebeherende instellingen en collecties

Allard Pierson, Erfgoed Collecties van de Universiteit van Amsterdam

Korte kenschets van de instelling

Het huidige Allard Pierson bestaat dankzij de collecties van de Universiteit van Amsterdam. In 1934 opende er als toevoeging op de erfgoedcollecties van de universiteit een museum aan de Sarphatistraat in Amsterdam, na de aankoop van de collectie van de Haagse bankier C.W. Lunsingh-Scheurleer. De collectie werd destijds voornamelijk als studiecollectie voor de universiteit gebruikt. Sindsdien hebben vele schenkingen en bruiklenen de collectie verrijkt, waarna het nodig was dat het museum in 1976 een nieuwe locatie kreeg aan de Oude Turfmarkt in Amsterdam.

Korte kenschets van de collectie

De collectie van het Allard Pierson bestaat uit verschillende deelcollecties op het gebied van archeologie, boekgeschiedenis, cartografie, grafische vormgeving, Westerse religie, Joodse cultuurgeschiedenis, natuurlijke historie, podiumkunsten, gastronomica, Surinamica en meer. De Surinamica-collectie is ontstaan vanuit een inventarisatie in de jaren 1980 van alle gedrukte collecties van het Allard Pierson. De Surinamica werd na afloop van deze inventarisatie afgebakend met een Suriname-catalogus (1995). Deze gedrukte werken zijn te raadplegen via de UvA catalogus ([University Library - Library UvA - University of Amsterdam](#)). Sinds 1 april 2023 besteedt het Allard Pierson met het Surinamica-project opnieuw extra aandacht aan de Surinamica-collectie, hoe deze is veranderd in de jaren sinds haar officiële afbakening, en welke relevantie de collectie in zich draagt voor wetenschappelijke en maatschappelijke vraagstukken. Hoe kan een breed publiek geactiveerd worden in de omgang met deze collectie?

Objecten met link Suriname

De Surinamica-collectie van het Allard Pierson is in de jaren negentig van de vorige eeuw ontstaan vanuit het besef dat er veel gedrukte werken over Suriname, of gemaakt door Surinaamse auteurs in de UvA-bibliotheek aanwezig waren. Hiervan is in 1989 al een globale inventaris gemaakt op verzoek van de Stichting Instituut ter Bevordering van Surinamestudies (IBS). De Surinamica-collectie is een thematische collectie die is samengesteld vanuit alle collecties van het Allard Pierson, en wordt weergegeven door boeken, handschriften, foto's, prenten, kaarten, archivalia, en meer. Deze bestaat uit onder andere vroeg-koloniale reisverhalen, koloniale beschrijvingen van land en mens, natuurhistorische studies, literatuur en pamfletten. De spirituele en religieuze waarde van de gedrukte werken in de Surinamica-collectie ligt minder voor de hand dan bij etnografische collecties. De instelling geeft aan dat het systematisch in kaart brengen van gevoeligheden op dit gebied meer onderzoek vergt. De vindbaarheid van objecten met een link met Suriname van een aantal collecties (uitvoerende kunsten, muziek) wordt momenteel geoptimaliseerd. De drukwerken die nog niet zijn geïdentificeerd als deel van de Surinamica-collectie (gekenmerkt door het trefwoord Special Collections Surinamica) zijn vindbaar met specifieke titelgegevens.

Aanvullende opmerkingen

Op dit moment is het Allard Pierson bezig met actief herkomstonderzoek naar de archeologische collecties. In het verlengde hiervan denkt het Surinamica-project op haar beurt na hoe vernieuwende kennisproductie te stimuleren en faciliteren ten behoeve van de Surinaamse gemeenschap (in Nederland en daarbuiten) en de Nederlandse samenleving.

Een aantal relevante objecten

Het Allard Pierson kiest ervoor om geen selectie van koloniale objecten te maken uit de Surinamica-collectie, om te voorkomen dat koloniale patronen worden gereproduceerd door een rangschikking te creëren waarbij bepaalde bronnen ten koste van andere gewist worden.

Complete lijst

Het Allard Pierson heeft geen complete lijst met objecten uit de Surinamica-collectie aangeleverd. Wel leveren zij op hun publieke website een inzicht in de Surinamica-collectie: [Surinamica \(Surinaamse geschiedenis en cultuur\) – Allard Pierson](#). In de beeldbank zijn ook enkele voorbeelden van kaarten en archivalia te vinden met zoekterm Suriname: [suriname | uvaerfgoed.nl](#). De gedrukte werken uit de collectie zijn te raadplegen via de UvA Catalogus: [University Library - Library UvA - University of Amsterdam](#).

Korte kenschets van de instelling

Het Amsterdam Museum, opgericht in 1926, beheert een collectie die grotendeels eigendom is van de stad van Amsterdam, bestaande uit meer dan 100.000 objecten. Het museum presenteert tentoonstellingen over verschillende stedelijke onderwerpen, waarin ze kennis verzamelen en delen, kunst en erfgoed tonen, en relevante verhalen vertellen.

Korte kenschets van de collectie

De collectie van het Amsterdam Museum bestaat uit meer dan 100.000 objecten. Aanwinsten worden met trefwoorden en teksten beschreven in de collectieregistratie die doorzoekbaar zijn. De collectie wordt daarnaast in projecten op deelcollectieniveau verder ontsloten en daarin voorzien van verdiepende trefwoorden en teksten. Het Amsterdam Museum gebruikt Adlib voor het beheer van de collectie. Deze is beschikbaar via de [website](#).

Objecten met link Suriname

Binnen de collectie zijn objecten die refereren aan Suriname, zoals afbeeldingen op schilderijen, tekeningen en prenten, boeken over Suriname en portretten van Amsterdammers die banden hadden met Suriname. Op dit moment levert een zoekactie op Suriname 113 objecten als resultaat op. Dit bevat onder meer beelden, kaarten en moderne kunstwerken. In diverse tentoonstellingen van de afgelopen decennia was aandacht voor Surinaams erfgoed, waaronder diorama's van Rita Maasdamme, het drieluik 'Out of History' van Iris Kensmil en de tentoonstelling Stadse Beesten.

Een aantal relevante objecten

Objectnummer:	BA 2196
Objecttype:	Beeld
Titel:	Onbekend meisje
Beschrijving:	Een anoniem beeld van een meisje gegoten in gips en beschilderd. Van dit beeld is weinig bekend. Het beeld is waarschijnlijk in Nederland gemaakt en lijkt op een afgietsel van een bestaande persoon. Het is, vanwege de historische banden van de stad Amsterdam met landen als West-Afrika (met name Ghana), Suriname en de Nederlandse Antillen, mogelijk in verband te brengen met deze gebieden.
Verwervingsdatum:	Onbekend
Objectnummer:	A 49406
Objecttype:	Kaart
Titel:	Paskaart vande Rivieren Commewini, Suriname en Cupanama Suriname
Beschrijving:	Claas Jansz Vooght, 1685
Verwervingsdatum:	Schenking 1907
Objectnummer:	SA 35413
Objecttype:	Schilderij
Titel:	De suikerplantage Waterlant in Suriname, 1698-1718

Beschrijving: Schilder Dirk Valkenburg bevond zich van 1706 tot 1708 als schrijver en boekhouder van Amsterdamse plantage-eigenaar Jonas Witsen in Suriname. Valkenburg had zich per contract verbonden het alledaagse leven en de natuur in beeld te brengen. Dit schilderij toont Witsens plantage Waterlant, gelegen aan de linkeroever van de Suriname-rivier. Valkenburg heeft de plantage vanaf de overkant van de rivier geschetst, op basis waarvan hij dit schilderij heeft gemaakt.

Verwervingsdatum: Aangekocht 1973

Objectnummer: SA 946

Objecttype: Portret

Titel: Cornelis Munter (1652-1708)

Beschrijving: Portret tot kniehoogte van een heer met lange pruik. Hij draagt een geplooid gewaad met wijde mouwen. Hij leunt met de linkerarm op een boek, dat op een balustrade ligt. Als achtergrond, voornamelijk op de linkerhelft van het vlak, een gordijntje. Rechts daarvan een doorkijk op het stadhuis, thans paleis op de Dam. Op de zijkant van de balustrade is een reliëfvoorstelling van honden aangebracht, zoals dat in marmer voorkomt boven de deur van het voormalige secretariaat in het stadhuis. Cornelis Munter werd in 1676 secretaris van de stad Amsterdam. Hij was bewindhebber van de West-Indische compagnie en sinds 1698 directeur der Sociëteit van Suriname.

Verwervingsdatum: Schenking dr. C.E. Heynsius, 1876

Complete lijst

Een zoekactie met de zoekterm 'Suriname' levert 113 objecten op in de collectie van het Amsterdam Museum. Dit is inclusief objecten die niet uit een koloniale context komen, maar wel een link met Suriname hebben. Ook levert het objecten op waarvan de link naar Suriname niet duidelijk is. Een lijst met objecten die deze zoekactie oplevert, is aangeleverd bij het Bureau Consortium Koloniale Collecties. Bij interesse verwijst het Bureau u graag door naar de contactpersoon bij de instelling.

Korte kenschets van de instelling

Het Belasting & Douane Museum, gevestigd in Rotterdam, werd in 1937 opgericht door de directeur der Directe Belastingen en inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen, Prof. Dr. J. Van der Poel. Het museum had als doel het onderwijzen van studenten aan de Rijksbelastingacademie over belastinggeschiedenis aan de hand van objecten en verhalen. De collectie die verzameld werd door Van der Poel vormt nog steeds de basis van het huidige museum. Het museum heeft zich ontwikkeld tot een publiekuseum, waarin bezoekers de geschiedenis van belasting en douane op een interactieve manier kunnen beleven.

Het museum treedt op als beheerder van de rijkscollectie en valt onder het Ministerie van Financiën.

Korte kenschets van de collectie

De collectie bestaat uit voornamelijk historische objecten met enkele kunsthistorische toevoegingen. De collectie omvat ruim 45.000 objecten waaronder schilderijen, zilverwerk, ambtskostuums en uniformen, smokkelobjecten, meet- en weeginstrumenten, prenten, tekeningen, foto's en unieke documenten.

Objecten met link Suriname

Het Belasting & Douane Museum bezit verschillende soorten objecten met een link naar Suriname. Dit deel van de collectie bestaat onder andere uit meerdere portretten, plakzegels, belastingzegels, rijwielbelastingmerken, verslagen, plantage-aandelen en andere documenten. De lijst met aangeleverde objecten met een mogelijke link naar Suriname bestaat uit in totaal 81 objecten.

Een aantal relevante objecten (specifieke velden)

Objectnummer:	46004
Objecttype:	Zegel
Titel:	Zegel, Suriname, droogstempelafdruk VOC, 1714
Beschrijving:	Belastingzegel, Suriname VOC, droogstempelafdruk VOC C-monogram. In de cirkelvormige rand het jaartal en een bladerkrans, 1714, 24 St. Zegel is van een document geknipt, links van de zegel de naam Bergh, aan de achterzijde van het document is nog enige tekst te lezen, rand aan bovenzijde is enigszins verkleurd.
Verwervingsdatum:	Onbekend
Objectnummer:	00220
Objecttype:	Gravure
Titel:	Portret Mr. Cornelis Hop, 1759
Beschrijving:	Gravure van portret van Mr. Cornelis Hop burgemeester en raad der Stad Amsterdam met familiewapen. Van 1716 tot 1753 was hij voorzitter van de VOC en de WIC. Hij was directeur van de Sociëteit van Suriname van 1733- 1735.
Verwervingsdatum:	Onbekend

Objectnummer: 46585
Objecttype: Document
Titel: Slavenwissel, 1863
Beschrijving: Slavenwissel, uitgegeven in Suriname, ter gelegenheid van de afschaffing van de slavernij per 1 juli 1863. Eigenaren van slaafgemaakte mensen werden gecompenseerd met een bedrag van f 300,- per slaafgemaakte. De kwitantie is ondertekend door de Gouverneur der Kolonie Suriname, Van Lansberge. Het bedrag is f 40.600,- gulden. De wissel is meerdere malen doorgegeven, er staan handtekeningen achterop van onder andere de koloniale ontvanger en betaalmeester, H. Charlouis; voor plantage 'de Goudmijn' E.J.F. van der Schrieck en J.J. van der Schrieck te Amsterdam. Ontvangen voor zegelrecht op 6 augustus 1864 f 28, 29, getekend door J.C. van de Watering.

Verwervingsdatum: Onbekend

Objectnummer: 38495
Objecttype: Verslag
Titel: Verslag uitvoering wet afschaffing slavernij, 1867
Beschrijving: Verslag van de commissie uitgebracht in de zitting van de tweede kamer op de 9e december 1867. Het verslag heeft betrekking op de uitvoering van de wet tot afschaffing van de slavernij in de kolonie Suriname. De verwachtingen die gekoesterd werden met betrekking tot deze afschaffing stellen enigzins teleur. Er is een dringende behoefte aan immigranten en de 'gewilligheid tot werken van de veldarbeider' (de voormalige slaafgemaakten) laat te wensen over. De meesten zouden zich 'niet tot geregelden arbeid verbinden, indien zij niet door deze wettelijke voorschriften daartoe verplicht waren'. Daaronder volgt een staatje met de gemiddelde uitvoer per jaar van de laatste 5 jaren voor 1863. De uitvoer van alle genoemde landbouwproducten is ingezakt, met uitzondering van cacao. Op de volgende bladzijde wordt betoogd dat de toekomst van de kolonie groot gevaar zou lopen zonder ernstige handhaving van staatstoezicht en immigratie. Het stuk daarna gaat over de vergaande bemoeienis van de overheid met het aan het werk houden van de 'vrijgemaakten'. Het aanstellen van 'politie-dienaren, welke proces-verbaal op kunnen maken heeft bijzonder goed gewerkt'. Het eindigt met een aanbeveling dat het goed zou werken om een overeenkomst met Brits-Guyana aan te gaan 'ten einde de desertien van immigranten tegen te gaan'. Ook 'zoude het voor Suriname heilzaam zijn als de Staat zelf zich gedurende eenige tijd met de

aanvoer van immigranten belastte'. Het verslag is door
4 personen ondertekend.
Verwervingsdatum: Onbekend

Complete lijst

Een lijst van de 81 objecten met een link naar Suriname is aangeleverd bij het Bureau Consortium Koloniale Collecties. Bij interesse verwijst het Bureau u graag door naar de contactpersoon bij de instelling.

De instelling geeft aan niet zeker te zijn van de herkomst van alle objecten en de precieze relatie tot Suriname. Verder geven ze aan dat de collectiebeschrijving niet altijd compleet is. Voor sommige objecten is bijvoorbeeld wel de staat van het object benoemd, maar niet de inhoud. Onlangs zijn er nog meer aankoopafschriften van Surinaamse plantage-aandelen verworven die nog niet opgenomen zijn in de lijst.

Korte kenschets van de instelling

Het Joods Museum is onderdeel van het Joods Cultureel Kwartier (JCK) in Amsterdam. Het JCK bestaat uit het Joods Museum + junior, de Portugese Synagoge, de Hollandsche Schouwburg en het Nationaal Holocaustmuseum. In deze vier gebouwen staat het delen van kennis over de Joodse geschiedenis, kunst en cultuur centraal. Dit wordt gedaan met tentoonstellingen, evenementen en publicaties.

De collectie is eigendom van Stichting Joods Museum en is gelijkgesteld aan de rijkscollectie. De collectie valt onder de erfgoedwet. Het Joods Museum is binnen het JCK de collectiebeherende instelling.

Korte kenschets van de collectie

Het JCK beheert de grootste collectie Joods erfgoed in Nederland. De gehele collectie van het JCK bestaat uit de verschillende collecties van het Joods Museum, de Portugese Synagoge, bibliotheek Ets Haim en het Nationaal Holocaustmuseum. Het overgrote deel van de collectie gaat over geschiedenis van Joden in Nederland, werk van Joodse kunstenaars, historische documenten, en foto's en objecten over Jodenvervolging. Een deel van de collectie bestaat daarnaast uit religieuze objecten, waarvan een gedeelte nog steeds in gebruik is in synagogen. Een groot gedeelte van de collectie is digitaal toegankelijk via de [website](#).

Objecten met link Suriname

Objecten van het JCK met een link naar Suriname zijn terug te vinden in verschillende deelcollecties. De belangrijkste hiervan zijn Collectie JM (Joods Museum), Foto's JM, Documenten JM, Bibliotheek JM. Daarnaast bevinden zich enkele stukken met een link naar Suriname in de collectie van Bibliotheek Et Haims en Collectie CEPIG (Cultureel Erfgoed Portugees Israelitische Gemeente – met ceremoniële objecten). Het gaat hierbij om de volgende objecttypes en aantallen:

- In de Collectie JM bevinden zich objecten (50 records) die een relatie hebben met Joodse Surinamers of Joods religieus leven in Suriname, daarnaast prenten, landkaarten etc. Een deel van de objecten is van na de onafhankelijkheid in 1975.
- In Foto's JM bevinden zich familiefoto's (los en in albums), portretten, straatgezichten (70 records). Globaal uit de eerste helft 20e eeuw. Bruiklenen of schenkingen van of door particulieren.
- In Documenten JM bevinden zich documenten (74 records) van velerlei aard uit de 19e eeuw: ordes van dienst van diensten in synagoges, documenten m.b.t. de Jodensavanne, privécorrespondentie. Bruiklenen of schenkingen van of door particulieren.
- In Bibliotheek Ets Haim bevindt zich een gebedenboek uit 1767/1768 waarin ook een hoofdstuk is gewijd aan de besnijdenis van tot slaaf gemaakten: Sefer Malit Avadiem.
- In Collectie CEPIG bevindt zich een aantal documenten waaronder een lied ter ere van de inwijding van Meir ha-Cohen Belinfante als chazan bij de Surinaamse gemeente Neveh Shalom in 1732.

Volgens de instelling zijn de objecten meestal geschonken, of in langdurig bruikleen gegeven door/of aangekocht van particulieren. Zo zijn veel stukken via familiebanden vanuit Suriname naar Nederland gekomen en zijn zo in de JCK-collectie gekomen. De instelling geeft daarnaast aan dat het moeilijk is de precieze herkomst en toedracht van aankoop in Suriname te reconstrueren. Ze willen dit graag met een expert verder gaan bespreken.

Aanvullende informatie

Het JCK heeft meegewerkt aan de plaatsing van informatieborden in Suriname op de Jodensavanne. Op de informatieborden zijn afbeeldingen te zien van Joods-Surinaams erfgoed. De plaatsing was in 2019. Desbetreffende collega Julie-Marthe Cohen die ook de tentoonstelling 'Joden in de Cariben' heeft gemaakt was hierbij betrokken.

Een aantal relevante objecten

Objectnummer: M009050
Objecttype: Landkaart
Titel: Nieuwe kaart van Suriname, circa 1730
Beschrijving: Ingekleurde landkaart van Suriname. Collectie Joods Historisch Museum.
Verwervingsdatum: 2003

Objectnummer: D009781
Objecttype: Document
Titel: Livro de ascaboth & miseberah van de Portugees-joodse gemeente in Suriname, 1787
Beschrijving: Gebeden en zegeningen voor (overleden) leden van de gemeente Beracha VeSalom in Jodensavanne, op gezag van de parnasiem samengesteld door de eerste chazan David Hisquiau Baruch Louzada op 20 september 1789 en opgeschreven door chazan Samuel Jessurun Lobo. Dit handgeschreven *Livro de Ascaboth & Miseberah* (Boek van zegenspreuken en gebeden) gunt ons een zeldzame blik op het leven in de Portugees-joodse gemeente in Suriname in de tweede helft van de achttiende eeuw.
Verwervingsdatum: 2003

Objectnummer: M000270
Objecttype: Porselein
Titel: Kop
Beschrijving: Theekop met afbeelding van de Jodensavanne in Suriname, datering 1800-1849. Collectie Joods Museum.
Verwervingsdatum: Bruikleen 1938, schenking 2023

Complete lijst

De zoekterm 'Suriname' levert in de collectie van het JCK 645 resultaten op: [Joods Historisch Museum \(delving.org\)](https://www.joods-historisch-museum.nl/delving). Objecten met een link naar Suriname kunnen ook via de volgende zoekterm gevonden worden: Paramaribo; Jodensavanne; Slavernij; Koloniale geschiedenis; Cariben; Caribische gebied. Verschillende

deelcollecties zijn overgenomen van andere instellingen, zoals de synagogen, waar de registratie van objecten niet altijd consequent is uitgevoerd. Het zou dus kunnen dat er nog meer collectiestukken gerelateerd kunnen worden aan Suriname. Op dit moment werkt het JCK aan de verbetering van de collectieregistratie.

Korte kenschets van de instelling

Keramiekmuseum Princessehof en het Fries Museum, beide gevestigd in Leeuwarden, vormen een organisatie van twee zelfstandige en eigentijdse musea waar kwaliteit en publiek voorop staan. Keramiekmuseum Princessehof is het nationale museum over keramiek. Door tentoonstellingen en samenwerkingen met partners in het buitenland, hoopt Keramiekmuseum Princessehof een verbinder tussen culturele gemeenschappen te zijn. Het Keramiekmuseum Princessehof treedt op als beheerder van de rijkscollectie. Het Fries Museum beheert de collectie dat in eigendom is van de provincie Friesland.

Korte kenschets van de collectie

Keramiekmuseum Princessehof beheert circa 35.000 objecten. De nadruk ligt daarbij op Aziatische, Europese en moderne keramiek. Het museum geeft de grootste en meest gevarieerde verzameling Chinees porselein in Nederland, waaronder stukken keizerlijk porselein, en toont een rijk beeld van de Nederlandse art nouveau en art deco keramiek uit de periode 1880-1930. Deze collectie ligt bij de verzamelaar Nanne Ottema die in 1917 beschikking kreeg over het voormalig stadspaleis waar het museum in gevestigd is. In de loop van de twintigste eeuw werden de collecties verder uitgebreid. De collectie is online beschikbaar via de [website](#).

Objecten met link Suriname

Alle objecten die afkomstig zijn uit Suriname zijn verworven in de jaren 1975-1980 en in de meeste gevallen via B. Asselberg. Deze objecten zijn voornamelijk door hem direct van de makers verworven tijdens een studiereis in 1975. Enkele andere stukken zijn, al dan niet met tussenkomst van Asselberg, in de jaren erna verworven in Nederland. De instelling geeft aan dat aangezien de verwerving samenvalt met het jaar van de onafhankelijkheid van Suriname, het aannemelijk is dat dit bewust is gedaan om dit historische moment te markeren. Daarnaast geeft de instelling aan op dit moment bezig te zijn met het afronden van de aankoop van de ateliercollectie van keramist Dan Ernst. Het werk van Ernst kwam onder de aandacht tijdens de voorbereidingen van de Ketu Koti installatie voor de tentoonstelling 'Feest!' over vieringen in Nederland, te zien tot begin 2024. Met deze aankoop groeit het aantal objecten uit de collectie van het Keramiekmuseum Princessehof met een link naar Suriname aanzienlijk.

Een aantal relevante objecten

Objectnummer:	OKS 1975-072
Objecttype:	Trio-aardewerk
Titel:	Kom op voetje
Beschrijving:	Alapapadu, Suriname
Verwervingsdatum:	Vermoedelijk aangekocht tijdens studiereis B. Asselbergs aan Suriname (1975).

Objectnummer:	QOKS 1975-114
Objecttype:	Aardewerk scherven
Titel:	Zes archeologische scherven
Beschrijving:	Gevonden/opgegraven bij Waterkant in Paramaribo.

Verwervingsdatum: Aangekocht/gevonden tijdens studiereis B. Asselbergs aan Suriname (1975).

Objectnummer: OKS 1975-112.E
Objecttype: Porselein
Titel: Fragment van een bord
Beschrijving: China. Suriname (vindplaats)
Verwervingsdatum: Gevonden tijdens studiereis B. Asselbergs aan Suriname (1975).

Objectnummer: OKS 1975-115.A
Objecttype: Aardewerk
Titel: Bakje (olielichtje-diya)
Beschrijving: Vermoedelijk vervaardigd door de vader van Bhai Soerdjan Parochi.
Verwervingsdatum: Gevonden langs de Suriname rivier tijdens studiereis B. Asselbergs aan Suriname (1975).

Complete lijst

Een volledige lijst als resultaat van een zoekactie op trefwoord 'Suriname' is aangeleverd bij het Bureau Consortium Koloniale Collecties. Bij interesse verwijst het Bureau u graag door naar de contactpersoon bij de instelling. De lijst bestaat uit 120 objecten, inclusief enkele overkoepelende documenten. De instelling geeft aan dat de collectie op een minimaal niveau is geregistreerd, in elk geval als het gaat om de inhoudelijke informatie over een object. Er zouden daardoor nog meer objecten kunnen zijn die een link hebben met Suriname.

Aanvullend op de lijst voor het Keramiekmuseum Prinsessehof heeft de instelling een lijst aangeleverd voor de collectie van het Fries Museum, dat onder dezelfde organisatie valt. De lijst met objecten uit de collectie van het Fries Museum met een link naar Suriname bestaat uit:

- Portret van Johannes Maurits en broer Johan Ernst van Nassau-Siegen, Gerard van Honthorst, Pieter Nason 1662-1664
- Metamorphosis insectorum surinamensium ofte verandering der Surinaamsche insecten (boek), Maria Sybilla Merian, 1705
- Vrouwenrok van Europese sits, rand met exotisch zeegezicht, schepen van Geotrooieerde West-Indische Compagnie, 1775-1799
- Gedenkdoek van bedrukt katoen met kart van Nederland en overzeeze gebiedsdelen, wapens van de provincies en gekroond portret van Koningin Wilhelmina, 1898
- Collectie van 20 koperen munten uit Suriname, 1697-1972

De instelling geeft aan dat het hierbij dus niet alleen gaat om objecten die in Suriname vervaardigd zijn, maar ook om objecten die een link met Suriname hebben vanwege de betrokkenheid bij het koloniale systeem van de geportretteerden.

Korte kenschets van de instelling

Het Kröller-Müller Museum is een museum met moderne en hedendaagse kunst, gelegen in Otterloo, midden in het Nationale Park De Hoge Veluwe. De collectie is gefundeerd op de particuliere verzameling van Helene Kröller-Müller, die Nederland de op één na grootste Van Gogh-collectie naliet en één van de eerste musea voor moderne kunst oprichtte in 1938.

Het Kröller-Müller Museum is beheerder van een deel van de rijkscollectie.

Korte kenschets van de collectie

De collectie van het Kröller-Müller Museum bestaat uit ruim 20.000 werken. Hiervan is meer dan de helft online te vinden via de [Collectiezoeker](#) van het museum. De collectie bestaat uit werken van Vincent van Gogh en zijn tijdgenoten, en van kunstenaars die na hen bepalend zijn gebleken in de kunstgeschiedenis.

Objecten met link Suriname

De instelling geeft aan dat ze één object beheren in de collectie met een link met Suriname. Het gaat hierbij om een tekening van Dirk Valkenburg (1675-1721) die tentoongesteld werd in de tentoonstelling 'Mooi Oud' in 2021.

Objectnummer:	KM 107.495
Objecttype:	Tekening
Titel:	Gezicht op de plantage van Brugman in Suriname, 1706-1708
Beschrijving:	Penseel en grijze inkt over sporen van zwart krijt op papier; kaderlijnen in pen en bruine inkt. Getekend door Dirk Valkenburg (1675-1721).
Verwervingsdatum:	Onbekend

Complete lijst

De instelling geeft aan dat bovenstaande tekening het enige object is wat gevonden wordt met de zoekterm 'Suriname' in het collectieregistratiesysteem. Daarnaast geeft het museum aan dat landen van herkomst niet worden geregistreerd en dat objecten alleen vindbaar zijn via de naam van een kunstenaar of titel. Wellicht zijn er dus meer objecten met een link met Suriname.

Korte kenschets van de instelling

Het Literatuurmuseum/Kinderboekenmuseum is opgericht in 1954 en is gevestigd in het Koninklijke Bibliotheek-complex in Den Haag. In het museum staan auteurs uit het Nederlandstalige gebied vanaf 1750 centraal. Het museum valt onder de Stichting Nederlands Literatuurmuseum en Literatuurarchief (Stichting NLL). Deze organisatie heeft als missie het Nederlands literaire erfgoed zichtbaar en voelbaar te maken, voor een zo breed mogelijk publiek. Tot 2016 heette de instelling het Letterkundig Museum. De Stichting NLL treedt op als beheerder van de rijkscollectie.

Korte kenschets van de collectie

In het archief en de collectie van het Literatuurmuseum, als onderdeel van Stichting NLL, zijn meer dan 7.000 Nederlandse schrijvers en illustratoren vertegenwoordigd. Het archief bestaat uit ruim 7 kilometer documenten en objecten. De collectie omvat alles wat te maken heeft met het werk en persoonlijke leven van deze schrijvers en illustratoren, zoals manuscripten, brieven, foto's, kinderboekenillustraties en schrijversportretten. De catalogus is digitaal te raadplegen via de [website](#).

Objecten met link Suriname

De Suriname-collectie van het Literatuurmuseum/Kinderboekenmuseum bestaat voornamelijk uit archieven of deelarchieven van Surinaamse schrijvers. De instelling geeft aan dat de meeste literaire schrijversarchieven afkomstig zijn uit nalatenschappen (Albert Helman, Anil Ramdas, Anton de Kom, Edgar Cairo) die meestal via familie en/of nabestaanden in de collectie terecht zijn gekomen. Ook zijn Surinaamse schrijvers aanwezig in uitgeefarchieven (Bea Vianen, Astrid Roemer). Daarnaast acquireerde de instelling in 2022 het archief van Michiel van Kempen, dat grotendeels uit secundair materiaal bestaat en een belangrijke bron van informatie vormt voor Surinaamse/Caraïbische letteren. Dit archief is nog niet compleet ontsloten, al wordt het waar mogelijk wel voor onderzoek ter beschikking gesteld.

De Suriname-collectie omvat vrijwel geen objecten, op enkele voorwerpen van schrijvers na. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de bril van Edgar Cairo en het paspoort en de aktetas van Albert Helman. Deze zijn voor een groot deel in de (online) catalogus te vinden.

In 2021 was in het Literatuurmuseum/Kinderboekenmuseum de tentoonstelling 'Surinaamse schrijvers. De weg naar een onafhankelijke literatuur' te zien. Hiervan is een online pendant nog te zien via [LiteratuurLab](#). Hier zijn ook andere artikelen en online tentoonstellingen te vinden over Surinaamse schrijvers.

Een aantal relevante objecten

Archief:	A 00455 Asselbergs, W.J.M.A.
Objecttype:	Brief
Titel:	Brief van Lodewijk Alphonsus Maria Lichtveld (1903-1996) aan Stichting voor het Culturele Samenwerking

- tussen Nederland, Indonesië, Suriname en de Nederlandse Antillen, 1948
- Beschrijving: Brief behorende bij correspondentiedossier Stichting voor de Culturele Samenwerking tussen Nederland, Indonesië, Suriname en de Nederlandse Antillen. Het betreft bestuursstuk 31.
- Verwervingsdatum: Onbekend
- Archief: K 00965 Kuipers, R. 1951-1973
- Objecttype: Brief
- Titel: Brieven van Bea Vianen (1935-) aan Reinold Kuipers (1914-2005) en Martine Buul (1919-2009).
- Beschrijving: Bij een brief is een bijlage (ansichtkaart) gevoegd. Een deel van de brief is mede gericht aan Tine van Buul. 3 brieven.
- Verwervingsdatum: Onbekend
- Archief: L 00547 Lier, Rudie van (III 001)
- Objecttype: Foto
- Titel: Wooding, Charles Johan, Lier, Rudolf Asueer Jacob van (1914-1987) (Surinaams letterkundige en socioloog v.l.n.r. Rudie van Lier en Charles Wooding tijdens dienst promotie te Amsterdam. Charles Johan Wooding, 'Winti: een Afroamerikaanse godsdienst in Suriname: een cultureel-historische analyse van de religieuze verschijnselen in de Para'(dissertatie), Meppel, 1972.
- Verwervingsdatum: Onbekend

Complete lijst

Een zoekactie met de zoekterm 'Suriname' levert 291 resultaten op in de collectie van het Literatuurmuseum/Kinderboekenmuseum. Een complete lijst van de resultaten van deze zoekactie is aangeleverd bij het Bureau Consortium Koloniale Collecties. Bij interesse verwijst het Bureau u graag door naar de contactpersoon bij de instelling. De instelling geeft aan dat het zoeken op de namen van Surinaamse auteurs nog meer resultaten oplevert.

Korte kenschets van de instelling

Het Mauritshuis is een rijksmuseum gevestigd in Den Haag. Het museum is gehuisvest in een 17de-eeuws stadspaleis dat werd gebouwd voor de naamgever van het museum: graaf Johan Maurits van Nassau-Siegen. Sinds 1822 is het gebouw in gebruik als museum. Johan Maurits bestuurde van 1636-1644 de kolonie 'Nederlands-Brazilië' en speelde een belangrijke rol in de trans-Atlantische slavenhandel. De kern van de huidige collectie werd bijeengebracht door stadhouder Willem V en heeft op enkele schilderijen (met Braziliaanse onderwerpen) na niets van doen met Johan Maurits.

Korte kenschets van de collectie

De collectie van het Mauritshuis uit ongeveer 850 objecten, waarvan 250 kunstwerken. Dit zijn voornamelijk kunstwerken van de Nederlandse zeventiende-eeuwse Hollandse schilderkunst. De collectie omvat meesterwerken van o.a. Vermeer en Rembrandt. De collectie is digitaal toegankelijk op de [website](#).

Objecten met link Suriname

De instelling geeft aan geen Surinaams erfgoed te beheren. In een reactie op het deelnameverzoek schrijft het museum dat het Mauritshuis een belangrijke rol speelt binnen de trans-Atlantische slavernijgeschiedenis, omdat Johan Maurits met zijn verovering van de Portugese forten Elmina en Luanda de weg voor Nederland en de WIC openlegde voor het systematisch transport van duizenden slaafgemaakten naar de Amerika's. Ook in Brazilië handelde hij zelf in slaafgemaakten (voor eigen gewin) en had hij slaafgemaakten in dienst. Dit verhaal wordt op de website uitgelicht.²

Aanvullende informatie

De instelling geeft aan dat Anton de Kom in 1933 het Mauritshuis bezocht. Daarover schrijft hij in *Wij slaven van Suriname*: "Op de houtplantages zwoegden de mannen en vrouwen door elkander, zij velden de boomen en zaagden ze tot planken. In den regel zorgden de arme vrouwen voor het transport, planken en balken moesten zij op het hoofd vanuit het bosch naar de landingsplaats brengen.

Misschien hebt gij, blanke lezer, op school geleerd hoe het Mauritshuis in Den Haag met de kostbaarste Braziliaansche houtsoorten is betimmerd. Wanneer gij dan vol bewondering voor die betimmering stil staat, verzoeken wij u te bedenken hoe het onze moeders waren, die met deze zware last op hun hoofden dag in dag uit (want de Zondag was een instelling, die de Christelijke beschavers verzuimden in Suriname in te voeren) sjouwden over heuvelachtige terreinen, door poelen en moerassen, altijd bedreigd door de zweep die uw voorouders hanteerden."

Een deel van dit citaat wordt in 2024 aangebracht in het museum. Het Braziliaanse hout van de trap waarover De Kom schreef, is in een brand in 1703 verloren gegaan. Dezelfde houten trap is destijds opnieuw opgebouwd, maar van Europees eikenhout.

² <https://www.mauritshuis.nl/ontdek-collectie/verhalen/johan-maurits/>

Complete lijst

Een zoekactie met de term 'Suriname' levert geen resultaten op in het online zoekstelsel op de website. Het is onduidelijk of een eventuele link met Suriname ontsloten is in het zoekstelsel.

Korte kenschets van de instelling

Het Muiderslot is één van de oudste en best bewaarde kastelen van Nederland, gelegen in Muiden. Het werd gebouwd in 1285 en sinds 1878 is het in gebruik als (rijks-)museum. Aan de hand van het gebouw, de tuinen en de kunstcollectie vertelt het museum het verhaal van het leven op het Muiderslot door de eeuwen heen. Daarnaast wordt de locatie het hele jaar door gebruikt voor verschillende activiteiten en evenementen.

Korte kenschets van de collectie

Het Muiderslot heeft een kleine collectie van circa 1500 objecten. Deze bestaat uit allerlei verschillende soorten voorwerpen, zoals schilderijen, beelden, harnassen, zwaarden, boeken, tekeningen en meer. Ook de 17de-eeuwse kasteeltuinen zijn onderdeel van de collectie. De collectie is digitaal toegankelijk via de [website](#).

Objecten met link Suriname

De instelling geeft aan dat er binnen de 1500 objecten in de collectie één categorie is die mogelijk in aanmerking kan komen onder noemer 'Suriname collectie.' Het gaat hier om een aantal objecten die onderdeel zijn van een collectie van 71 objecten die in 1933 als legaat bij het Muiderslot terecht is gekomen. Deze objecten houden verband met de 18de-eeuwse Amsterdamse regentenfamilie Hooft. Het is onwaarschijnlijk dat de objecten uit Suriname komen, maar ze hebben wel een link met Suriname via de familie Hooft. Leden van deze familie waren in de 18de eeuw burgemeester van Amsterdam en bekleedden posities binnen de VOC, WIC, en Sociëteit van Suriname. Het gaat met name om penningen, prenten van Hendrik Hooft Daniëlsz en enkele andere familieleden van hem. Hendrik Hooft Daniëlsz was naast zijn baan als burgemeester ook eigenaar van meerdere winstgevende koffieplantages in Berbice, de Nederlandse kolonie direct naast Suriname gelegen.

Complete lijst

Een zoekactie met de zoekterm 'Suriname' levert geen resultaten op in de collectie. Ook het bovengenoemde legaat komt via deze zoekactie niet naar boven. Objecten zijn dus niet specifiek ontsloten als hebbende een link met Suriname.

Korte kenschets van de instelling

Museon-Omniversum is een wetenschappelijk museum gevestigd in Den Haag. Bij Museon-Omniversum staan de aarde, de mens en duurzame ontwikkeling centraal. Naast het museum omvat de organisatie van Museon-Omniversum ook de Museon-Omniversum Dome, een grootbeeldtheater waar (voornamelijk) natuurfilms worden getoond.

Korte kenschets van de collectie

Museon-Omniversum beheert circa 316.000 voorwerpen op het gebied van cultuur en wetenschap. De collectie is opgedeeld in een Collectie Natuur, Collectie Cultuur en Collectie Technologie. Binnen deze deelcollecties zijn verschillende collectiegroepen gemaakt, bijvoorbeeld op basis van geografische herkomst, soort natuurhistorisch object of gebruik. Objecten waarvan een afbeelding aanwezig is, zijn digitaal beschikbaar via de [website](#). Op dit moment gaat dat om meer dan 95.000 objecten.

Objecten met link Suriname

Objecten met een link naar Suriname bevinden zich in verschillende deelcollecties van de collectie van Museon-Omniversum. De instelling levert hierbij de volgende deelcollecties en aantallen aan:

- Geologische collectie: 35 objecten.
- Biologische collectie: 60 objecten. De instelling geeft aan dat dit aantal in de praktijk hoger kan liggen, omdat de collectie niet volledig gedigitaliseerd is. De insectencollectie is bijvoorbeeld vrijwel afwezig. Ook is de geografische herkomst niet altijd geregistreerd.
- Fotografische collectie: 697 objecten. Deze deelcollectie bevat beelden van o.a. Augusta Curiel en Théodore van Lelyveld.
- Historische collectie: 70 objecten. Hieronder bevindt zich een viertal prehistorische artefacten. Verder bestaat deze deelcollectie voornamelijk uit objecten gerelateerd aan het koloniale bewind, de Tweede Wereldoorlog, en een 'schoolverzameling' (productmonsters en houtmonsters).
- Amerika-Midden- en Zuid-Amerika-Suriname Collectie: 1471 objecten. Het gaat hierbij om o.a. sieraden, gebruiksvoorwerpen, aardewerk, beelden, kledingstukken en drukwerk, gerelateerd aan verschillende bevolkingsgroepen: Arawak, Kari'na, Trio, Wayana, Hindoestaans, Marron, Creools en Javaans.

Aanvullende informatie

De instelling geeft aan dat de herkomst van objecten met een link naar Suriname voor een deel (nu nog) onbekend is, vooral voor objecten die zijn verworven in de begintijd van het museum (begin 20ste eeuw). Voor nieuwe museale presentaties heeft Museon-Omniversum de ambitie uitgesproken om gemeenschappen van herkomst te betrekken. Deze lijn voor het nieuwe beleid zal komt terug in het collectieplan 2025-2029. Daarnaast is de instelling van plan in 2024 herkomstonderzoek te verrichten naar de kwakwabangi in de collectie, een slaginstrument uit de Creoolse cultuur. Op dit moment is een tentoonstelling in voorbereiding ter gelegenheid van de 50 jaar onafhankelijkheid van Suriname in 2025. Deze tentoonstelling is gebaseerd op

tekeningen en opstellen gemaakt door basisschoolkinderen in Suriname rond de onafhankelijkheid in 1975.

Een aantal relevante objecten

- Objectnummer: 10590
Objecttype: Archeologie; Prehistorie
Titel: Bijl, 11000-3000 v. Chr. Neolithicum
Beschrijving: Een geheel geslepen nagenoeg ronde stenen bijl met twee inkepingen voor bevestiging
Verwervingsdatum: Onbekend
- Objectnummer: 3464
Objecttype: Biologie; Gewervelden; Reptielen en amfibieën
Titel: Opgezet dier: Brilkaaiman
Beschrijving: Een opgezet exemplaar van Caiman crocodilus Linnaeus, 1758
Verwervingsdatum: Vóór 1923
- Objectnummer: 9656
Objecttype: Volkenkunde; Midden- en Zuid-Amerika; Suriname
Titel: Bank, omstreeks 1850
Beschrijving: Rijkversierd bankje, kwakwabangi, met Europese en West-Afrikaans invloeden. Op de 4 hoeken 4 vogels in hout. Onder in de bank 3 laatjes, 1 grote brede la, die niet open kan, dus voor decoratie, en erboven 2 kleinere laatjes. Rondom de bank diverse houders voor kaarsen.
Verwervingsdatum: Bruikleen circa 1912
- Objectnummer: 56141
Objecttype: Geologie; Gesteenten en mineralen
Titel: Kyaniet
Beschrijving: Volledig verweerd rood aggregaat van Kyaniet
Verwervingsdatum: 1963
- Objectnummer: 113497
Objecttype: Fotografie; Fotoalbum
Titel: Fotoalbum
Beschrijving: Fotoalbum met bruine kaft van Hilda Louise Veltman-Cruger, met zelfgeschreven commentaar bij de foto's. Op de foto's een globaal overzicht van haar Surinaamse periode (1893-1920) en verblijf in Indonesië en Nederland. Ook enkele foto's van haar bezoek aan een kweekschool in Haarlem in 1910. Voorin het album zitten enkele kopieën van foto's gemaakt door haar vriendin Augusta Curiel.
Verwervingsdatum: 1995

Complete lijst

De instelling heeft per deelcollectie een lijst met de objecten gerelateerd aan Suriname aangeleverd bij het Bureau Consortium Koloniale Collecties. Bij interesse verwijst het Bureau u graag door naar de contactpersoon bij de instelling. Het gaat in totaal om 2.333 objecten, verdeeld over vijf deelcollecties zoals hierboven beschreven.

Korte kenschets van de instelling

Museum Boijmans Van Beuningen is een van de oudste musea van Nederland. De collectie is ontstaan vanuit 1.700 particuliere verzamelaars. De naam van het museum is te danken aan de twee belangrijkste verzamelaars; Frans Boijmans en Daniël George van Beuningen. Boijmans laat in 1849 zijn kunstverzameling na aan de stad Rotterdam en in 1958 wordt de kunstverzameling van Van Beuningen verworven. Ook het depot (Depot Boijmans Van Beuningen) is toegankelijk voor publiek.

Korte kenschets van de collectie

Museum Boijmans Van Beuningen beheert ongeveer 154.000 objecten: van oude tot moderne en hedendaagse kunst, van kunstnijverheid tot design. Naast een uitgebreide collectie van oude en moderne meesters, beheert het museum een collectie gebruiksvoorwerpen die samen de geschiedenis van acht eeuwen vormgeving laten zien. Van de gehele collectie staan 54.253 objecten online via de [website](#).

Objecten met link Suriname

De instelling geeft aan dat een zoekactie op de term Suriname/Surinaams 24 resultaten oplevert. Dit is inclusief moderne kunst. Voor objecten met een link naar Suriname uit een koloniale context ligt dit aantal op mogelijk 8. De instelling geeft aan afhankelijk te zijn van de data die terug te vinden is in het collectieregistratiesysteem en dat er daardoor wellicht objecten in de collectie zijn met een link met Suriname die via deze zoekactie niet gevonden worden. Vermoedelijk gaat het hierbij om prenten die nog niet volledig geregistreerd zijn en om schilderijen en andere objecten waarbij Suriname wel afgebeeld wordt maar niet wordt beschreven. De instelling levert hierbij een voorbeeld aan van een object dat wel een link met Suriname heeft, maar niet naar boven komt tijdens de zoekactie:

Objectnummer:	1297 (OK)
Objecttype:	Schilderij
Titel:	Portret van Daniel Bernard, 1669
Beschrijving:	Schilder: Bartholomeus van der Helst. Daniel Bernard was directeur van de Sociëteit van Suriname.
Verwervingsdatum:	Aankoop 1865

De instelling geeft aan dat de koloniale herkomst van een object een complexe vraag blijft. In de collectie zijn de relaties met Suriname die objecten hebben divers:

- De Hollandsche jeneverflessen zijn letterlijk afkomstig uit Suriname, die werden daar gevuld en wel geïmporteerd en gingen daar een eigen leven leiden als fles gebruikt bij plengoffers (F 10297 (KN&V), F 10298 (KN&V), F 10299 (KN&V))
- Het kelkglas 259 (KN&V) verbeeldt een Surinaamse suikerplantage en die plantage had in werkelijkheid Rotterdamse eigenaren
- Op sommige objecten zijn Surinaamse personen afgebeeld
- Sommige objecten hebben kunstenaars van Surinaamse herkomst

- Mogelijk zijn er bij verder onderzoek nog meer soorten relaties met Suriname te identificeren.

In de museumcollectie van het Boijmans is de definitie van een koloniale herkomst heel caleidoscopisch. Wat betreft herkomst is de collectie niet te vergelijken met bijvoorbeeld een etnografische collectie waarbij objecten letterlijk afkomstig zijn uit Suriname van tot slaaf gemaakte personen. Kort gezegd: een eenvoudige telling is complex te maken. Daar gaat het museum zich met het vervolgonderzoek ook juist over buigen, zo wordt er in het depot van Museum Boijmans Van Beuningen onderzoek gedaan naar o.a. de koloniale herkomst van de collectie via het project *Unpacking Boijmans. Het koloniale verleden en de collectie*. Onder leiding van conservator Alexandra van Dongen werd aan de hand van drie wisselende thema's de sporen van het koloniale en slavernijverleden verbonden met kunstwerken en voorwerpen uit de collectie. Binnen het kader van dit project werd het derde en laatste thema afgerond in april 2023. In het vervolg van dit onderzoek, wilt het museum verder gaan met dit soort inventarisaties.

Complete lijst

Museum Boijmans Van Beuningen heeft een lijst met de 21 objecten die de zoekactie 'Suriname/Surinaams' oplevert, aangeleverd bij het Bureau Consortium Koloniale Collecties. Bij interesse verwijst het Bureau u graag door naar de contactpersoon bij de instelling.

Korte kenschets van de instelling

Bronbeek is een museum en kenniscentrum van het koloniaal-militair verleden van het Koninkrijk der Nederlanden. Het bevindt zich op een historisch landgoed dat vrij toegankelijk is in Arnhem. In het museum worden exposities gehouden over het koloniale militaire verleden van Nederland en de geschiedenis van het Koninklijk Nederlandsch-Indisch Leger (1814 – 1950) en zijn tegenstanders. Naast museum is Bronbeek ook een tehuis voor veteranen van alle onderdelen van de Nederlands krijgsmacht en het voormalig Koninklijk Nederlandsch-Indisch Leger (KNIL).

Museum Bronbeek treedt op als beheerder van de rijkscollectie en valt onder het Ministerie van Defensie.

Korte kenschets van de collectie

De collectie van Museum Bronbeek bevat circa 111.000 records uit de voormalige Nederlandse koloniën Indonesië, Suriname en Curaçao. De collectie heeft haar oorsprong in overdracht en schenkingen van het ministerie van koloniën en het koningshuis en omvat (militair-)historische, etnografische en natuurhistorische voorwerpen.

De objecten uit de collectie zijn op verschillende manieren verkregen, zowel vrijwillig als onvrijwillig. De collectie is sinds 1998 uitgebreid op herkomst onderzocht, een groot deel is voorzien van herkomstdata, een deel is onbekend, maar wordt onderzocht. Alle bekende herkomstgegevens zijn in de databank verwerkt.

Objecten met link Suriname

Bij Museum Bronbeek staat in de publiekscommunicatie de link met Indonesië centraal, maar in de collectie bevinden zich ook 668 records met een link naar Suriname. De collectie Suriname is via verschillende wijzen verworven. Schenkingen van militair en burgerpersoneel, verzamelaars, overheid. De meerderheid is afkomstig uit de periode na WO2, maar een klein deel is verzameld in de 19de eeuw.

Een aantal relevante objecten

De onderstaande beschrijvingen zijn één op één overgenomen uit de collectieregistratie en bevatten nog oude terminologie.

Objectnummer:	1999/00-113
Objecttype:	Diorama
Titel:	Diorama van slavendans in Suriname, 1817
Beschrijving:	Diorama Slavendans/ Boschnegerfeest in de kolonie Suriname. Versierde bruin- en goudgeschilderde lijst. Houten kast met schuin naar achteren oplopende bodem met daarin een plastische voorstelling van een slavendansfeest. In het midden een grote hut met geheel open zijden, met elf figuren. Op de achtergrond zien we geschilderde bomen en links slavenhutten met een bananenboom. Het terrein is oneffen. Links van de danstent staat een kale boomstam

met één tak met groengele bladeren. Daarachter de omheining van het erf van een hut die op de achterwand is geschilderd. In de danstent ligt links vooraan een grote trom. Daarachter staat een paaltje met een bruin-wit gestreepte lap erover. In de tent links zitten twee muzikanten. De voorste van hen bespeelt een liggende trom, de man daarachter een staande trom. Op de voorgrond danst een vrouw met haar arm opgeheven. Ze draagt een lange, roodbruin-wit gestreepte rok, met een doek erover. Verder draagt ze een doek om haar hoofd en een over de schouder en verscheidene sieraden. Iets naar achteren staat een man gekleed in een zwarte jas met goudborduursel. Daaronder draagt hij een rood kostuum bestaande uit een knielange broek en een jasje met gouden versierselen. Verder draagt hij een zwarte, goudomrande, driekante steek. De man draagt witte kousen en zwarte schoenen met platte gouden gespen en leunt op een stok. Daarnaast, in het midden van de hut, een danseres met een geel-witte wijde rok met daarover een rood-wit-grijs gestreepte 'pangi', een rok of overrok, geel-blauwe schouderdoek en een rood-witte hoofddoek. Ook draagt ze sieraden en enkelbanden. Deze vrouw houdt de armen bijeen voor de borst. Rechts daarvoor een dansende man met een kamisa, lendendoek en enkel-, arm-, hals-, en kuitbanden. De man heeft zijn armen opgeheven. Achter hem een dansende vrouw, en profiel gezien, met een gele rok en arm-, hals-, en oorsieraden. Ze houdt de armen langs het lichaam. Tegen de rechterzijde van de hut staat op de voorgrond een man in een lang kleed, naast hem zit een andere man in een lang kleed. Beiden dragen enkel- en armbanden. Tussen hen in op de grond staat een rode kruik. Meer naar achteren staan nog twee toeschouwers in lange kleding.

Verwervingsdatum:

Schenking 1999

Objectnummer:

1994/04/01-1/1

Objecttype:

Identiteitsbewijs

Titel:

Identiteitsbewijs Suriname van Soldaat C. Geerlings, 1944

Beschrijving:

Identiteitsbewijs. Soldaat Celestine Geerlings, 5244. Nederlandsche strijdkrachten in Suriname. Uitgegeven door het Territoriaal Commando in Suriname, 25 september 1944.

Verwervingsdatum:

Schenking 1994

Objectnummer:	2003/02/17-1-903
Objecttype:	Document
Titel:	Documenten Troepenmacht in Suriname (TRIS), 1960
Beschrijving:	Regiment van Heutsz. Suriname Compagnie. Tabel van wedden voor dienstplichtigen soldaten en soldaten der 1e klasse, bij verblijf in Suriname, miv 1 oktober 1960. Troepenmacht in Suriname (TRIS)
Verwervingsdatum:	Schenking 2018
Objectnummer:	2003/02/17-1-717/1
Objecttype:	Jas
Titel:	Jas geklede tenue tropen officier MILVA Troepenmacht in Suriname (TRIS) Koninklijke Landmacht, 1975
Beschrijving:	Jas geklede tenue tropen officier MILVA Troepenmacht in Suriname (TRIS) Koninklijke Landmacht. Jas van witte stof met open liggend kraag en revers en twee diagonaal geplaatste ingenaaide schootzakken met zakkleppen. De jas heeft schouderlappen met een kleine knoop aan de halszijde. De jas wordt gesloten met drie kleine knopen. Op de manchetten is een kleine knoop genaaid. Op de kraagpunten is een Tudorroos van inoxaal aangebracht met een schroefdraad en schroef. De jas is met witte kunstzijde gevoerd. De knopen zijn van inoxaal licht gebold en met de klimmende leeuw als motief.
Verwervingsdatum:	Schenking 2003

Complete lijst

Het museum heeft geen lijst aangeleverd, maar verwijst naar de catalogus die digitaal toegankelijk is via de [website](#). De zoekterm 'Suriname' ([Museum Bronbeek-collectiesite](#)) levert in totaal 953 resultaten op. Dit is inclusief bibliotheekcollectie en registratie records van personen en instellingen. In totaal gaat het om 668 records met een link naar Suriname.

De records zijn te vinden in de volgende deelcollecties:

- Ambtskleding
 - Bestuurkorps (districtcommissaris)
- Boeken
- Diorama's
 - Vier stuks van Gerrit Schouten
- Documenten
- Emblemen
 - Landmacht Suriname
 - Troepenmacht in Suriname (TRIS)
 - Militaire Missie Suriname
 - Korps Gewapende Politie/Korps Politie Suriname
 - Bestuurskorps

- Etnografica
- Foto's
- Geldmiddelen
- Kaarten
- Prenten
- Uniformen
 - Landmacht Suriname
 - Troepenmacht Suriname (TRIS)
 - Militaire Missie Suriname
 - Korps Gewapende Politie/Korps Politie Suriname
- Vlaggen

Het merendeel dateert uit de 20ste eeuw, met name de tweede helft.

Korte kenschets van de instelling

Museum Catharijneconvent is een museum voor religieuze kunsten en is gevestigd in een middeleeuws klooster in het hart van Utrecht. De instelling onderzoekt en belicht de esthetische, culturele en historische waarden van de kunst en het erfgoed van het christendom in Nederland.

Museum Catharijneconvent treedt op als beheerder van de rijkscollectie.

Korte kenschets van de collectie

De collectie van Museum Catharijneconvent is opgebouwd uit zeven deelcollecties: beeldhouwkunst, schilderkunst, handschriften en oude drukken, textilia, edelsmeedkunst, een cultuurhistorische collectie en een collectie herinneringsverhalen. Samen vormen zij de belangrijkste kunst- en cultuurhistorische collectie van het christelijk erfgoed in Nederland. De Bibliotheek Museum Catharijneconvent bevat ruim 45.000 boeken, tijdschriften en artikelen die betrekking hebben op de kunst- en kerkgeschiedenis van Nederland en aangrenzende gebieden. Zowel de museumcollectie als de bibliotheekcatalogus zijn in geheel digitaal toegankelijk via de [website](#).

Objecten met link Suriname

Volgens de instelling is het aantal voorwerpen in de collectie dat verband houdt met Suriname beperkt. Vrijwel alle objecten hebben te maken met missie en zending en zijn gemaakt in Nederland. Het gaat hierbij voornamelijk over bid- of devotieprenten van pastoor-zendingen die in Suriname hebben gewerkt en daar zijn overleden, een enkel missiebusje, of voorwerpen die verband houden met missionaris Peerke Donders. De bid- en devotieprenten maken onderdeel uit van een grote schenking (ca. 40.000 prentjes) waarvan niet bekend is wanneer, of waarom deze in de collectie zijn opgenomen. Van objecten aangeduid als 'oud bezit' is bekend dat dit voor de oprichting van het Catharijneconvent (1978) in bezit is gekomen van één van de voorlopers van het museum. Van de andere voorwerpen is de herkomst bekend.

Aanvullende informatie

In 2022 maakte Museum Catharijneconvent de tentoonstelling 'Gospel, muzikale reis van kracht en hoop', waarin er uitvoerig aandacht was voor de wortels van gospel in o.a. Suriname ([Gospel \(catharijneconvent.nl\)](#)). Momenteel wordt er gewerkt aan een tentoonstelling over de kerken en slavernij, waarin Suriname ook een rol speelt. Deze tentoonstelling opent in de zomer van 2024. Bij beide tentoonstellingen is/was er een randprogramma met lezingen en een magazine met achtergrondartikelen. Daarnaast werkt Museum Catharijneconvent samen met Villa Zapakara in Paramaribo in het kader van het onderwijsproject 'Feest! Weet wat je viert' ([Feest! Weet wat je viert - Catharijneconvent](#)).

Een aantal relevante objecten

Objectnummer:	ABM dp317
Objecttype:	Devotieprent, gravure, drukwerk, bidprent
Titel:	H. Franciscus Xaverius, Religieus; Bid voor ziel Wenneke (+1823); Van Hopst (+1825); Van de Weyden (+1826); Paramaribo; 1835-1853

Beschrijving: Vervaardigd door Hendrik (werkzaam 1806-1853) Leys (uitgever)
 Verwervingsdatum: Onbekend: oud bezit

Objectnummer: StCC s16
 Objecttype: Schilderij
 Titel: Portret van Petrus Norbertus (Peerke) Donders (1809-1887), 1922
 Beschrijving: Vervaardigd door Albinus Windhausen. Peerke Donders (Tilburg 1809-1887 Paramaribo), zoon van een wever, trachtte tevergeefs opgenomen te worden bij de jezuiten, de redemptoristen en de franciscanen. Na zijn priesterwijding in 1841 trok hij als wereldheer naar Suriname waar hij tot zijn dood werkte onder de inheemse en Marron bevolking; in het bijzonder wijdde hij zich aan de verzorging van melaatsen. Nadat de missie in Suriname in 1866 was overgenomen door de redemptoristen werd Peerke toch nog lid van deze congregatie en als zodanig is hij hier afgebeeld. In 1982 werd Peerke Donders officieel door Rome zalig verklaard. Het portret is gebaseerd op een bekende, vaak gereproduceerde foto.

Verwervingsdatum: Aankoop 1981

Objectnummer: StCC m9
 Objecttype: Missiebus, collectiebus
 Titel: Missiebusje met "Voor de melaatschen van Suriname ... St. Gerardus Majella", 1935
 Beschrijving: Vervaardigd in Nederland
 Verwervingsdatum: Schenking 1983

Objectnummer: StCC v27
 Objecttype: Maquette
 Titel: Model van een barak van door redemptoristen te Paramaribo gestichte leprozerie Gerardus Majella
 Beschrijving: Maquette van een barak in de melaatsenkolonie Gerardus Majella, Nederland ca. 1925. Model op schaal 1:10 van een barak met acht wooneenheden (elk 2 bij 2 m. metend) door de paters redemptoristen in 1895 gesticht te Paramaribo. De twee bouwdelen worden verbonden door een puntdak waaronder zich een doorlopende zolder bevindt. In het midden staat een waterreservoir, gevoed vanuit de dakgoten. Het voorwerp werd getoond vanaf ca. 1925 op missietentoonstellingen in de stand van de paters redemptoristen. De talrijke devotionele voorstellingen in de woonvertrekken der melaatsen illustreren dat de verpleegden ook vrome katholieken waren.

Verwervingsdatum: Bruikleen 1983

Objectnummer: RMCC te9.111
 Objecttype: Tekening

Titel: Ontwerp glasraam met Petrus Donders die Surinamers toespreekt met "S. Petr:Donders onderricht de heidenen" (Herwen), 1929
Beschrijving: Vervaardigd door Henricus Leonardus D. Kocken
Verwervingsdatum: Overdracht 1980

Complete lijst

De complete lijst met de 34 objecten als resultaat van de zoekactie 'Suriname' is aangeleverd bij het Bureau Consortium Koloniale Collecties. Bij interesse verwijst het Bureau u graag door naar de contactpersoon bij de instelling.

Naast de zoekterm 'Suriname' kunnen objecten met een link naar Suriname ook worden gevonden via de trefwoorden 'Paramaribo' en 'Warnica'. Het is mogelijk dat er objecten zijn die gebruikt zijn voor een missie en zending in of ten behoeve van Suriname, maar waarbij dit niet bekend is. In dat geval zijn objecten niet via de zoektermen te vinden.

Korte kenschets van de instelling

Naturalis is het nationaal natuurhistorisch museum en onderzoeksinstituut op het gebied van biodiversiteit. De instelling is ontstaan uit een fusie tussen het Zoölogisch Museum Amsterdam (opgericht in 1838), het Nationaal Herbarium Nederland (opgericht in 1999; voorheen herbarium Leiden, Utrecht en Wageningen) en Rijksmuseum van Natuurlijke Historie (opgericht in 1820). Sinds de fusie in 2010 wordt de naam Naturalis Biodiversity Center gebruikt. Naturalis Biodiversity Center treedt op als beheerder van de rijkscollectie.

Korte kenschets van de collectie

De collectie van Naturalis bestaat uit een verzameling van ruim 43 miljoen natuurhistorische objecten. Deze zijn opgedeeld in verschillende deelcollecties: entomologie (insecten), vertebraten (gewervelde dieren), invertebraten (ongewervelde dieren), geologie (fossielen, gesteenten en mineralen), botanie (planten en schimmels), boeken en tijdschriften. De collectie is voornamelijk verzameld als wetenschappelijk referentiemateriaal en wordt voornamelijk gebruikt voor biologisch of geologisch onderzoek. De collectie is ontsloten via twee collectieregistratiesystemen. Hierbij is een scheiding gemaakt tussen de botanische collectie (geregistreerd via Brahms) en de zoölogische en geologische collecties (geregistreerd via CRS). Deze systemen zijn specifiek ontworpen voor natuurhistorische collecties, zowel voor het beheer als het wetenschappelijk gebruik van de collecties. Eén groot deel van de zoölogische en geologische collectie is alleen op bulkniveau geregistreerd. Van de totale collectie zijn circa 10 miljoen objecten individueel geregistreerd. De instelling geeft aan dat vooral in de entomologische collecties de registratiegraad laag is. Het deel van de collectie dat digitaal is ontsloten is online toegankelijk via het [Bioportal](#).

Objecten met link Suriname

De instelling geeft aan dat de collectie van Naturalis beperkt cultuurhistorische (door mensenhanden vervaardigde) objecten uit Suriname bevat. Deze zijn met name terug te vinden in de collectie economische botanie; te denken aan referentiecollecties van voedselgewassen, oliën, vetten, parfums, vezels, vlechtwerk, hoeden, manden en sieraden van natuurlijk materiaal.

De collectie bestaat grotendeels uit natuurhistorische objecten verzameld tijdens eigen biologisch en geologisch onderzoek en veldwerk in opdracht van/samen met KNAG, de plantenkundige dienst, bosbouworganisaties of andere overheidsdiensten. Daarnaast gaat het om materiaal verzameld door (amateur) biologen en als privécollectie gedoneerd aan Naturalis. De natuurhistorische objecten gaan terug tot begin 19de eeuw, met enkele oudere objecten. Een groot deel van de collectie heeft bewerking ondergaan om het geschikt te maken voor onderzoek en langdurige conservering (zoals fixeren, prepareren, taxidermie).

Aanvullende informatie

Natuurhistorische objecten uit Suriname of soorten uit Suriname worden gebruikt in tijdelijke en permanente tentoonstellingen in Naturalis. Ook zijn er objecten uitgeleend voor tentoonstellingen bij andere instellingen, zoals voor 'De Grote Suriname Tentoonstelling' in de Nieuwe Kerk in Amsterdam. Op dit

moment is een tijdelijke tentoonstelling in Naturalis over Suriname in voorbereiding (verwacht 2025).

Een aantal relevante objecten

Objectnummer: RMNH.MOL.111100
Objecttype: Invertebraten
Titel: Octopus (*Octopus*) vulgaris Cuvier, 1797
Beschrijving: Geconserveerd exemplaar. Compleet organisme. North Atlantic Ocean, off coast Suriname.

Objectnummer: RGM.31442.0
Objecttype: Geologie
Titel: Plutonic rocks, granite
Beschrijving: Surinam, Suriname Rivier Gansee, Verzamelaar: Voltz, F. 1853

Objectnummer: RMNH.INS.515231
Objecttype: Insecten
Titel: *Neoneura bilinearis* Selys, 1860
Beschrijving: Geconserveerd exemplaar. Compleet organisme. Suriname, Kabalebo. Verzamelaar: Belle, J.

Objectnummer: U.0003179
Objecttype: Botanie
Titel: *Bauhinia surinamensis* Amshoff
Beschrijving: Herbarium sheet. Verzamelaar: Lanjouw, J. 1933.

Complete lijst

Een zoekactie met de zoekterm 'Suriname' levert in de digitale collectie levert 72.494 resultaten op. De instelling geeft aan dat het aantal objecten in de collectie veel groter zal zijn, omdat zoals hierboven aangegeven, maar een deel van de objecten individueel geregistreerd is.

Korte kenschets van de instelling

Het Nederlands Fotomuseum is het nationale museum voor fotografie en is gevestigd in Rotterdam. Fotografisch erfgoed staat centraal in zowel de tijdelijke tentoonstellingen als de doorlopende tentoonstelling 'Eregalerij van de Nederlandse fotografie', waarin de vaste collectie wordt gepresenteerd. Het museum plaatst fotografie in een actuele context en verzamelt en toont fotografie die reflecteert op de wereld. Het NFM beheert een collectie die door de minister is aangemerkt als van nationaal belang.

Korte kenschets van de collectie

Het NFM beheert ruim 6 miljoen beelden in de collectie. Het museum beheert complete archieven van beeldbepalende fotografen uit de 19de en 20ste eeuw en ook werk van eigentijdse fotografen zijn in de collectie vertegenwoordigd. De collectie is voor een groot deel online beschikbaar via de [website](#). Het NFM beheert naast deze nationale collectie ook de zogeheten Wereldcollectie van 100.000 objecten. De Wereldcollectie is de fotocollectie van het Wereldmuseum Rotterdam, die in 2011 in eeuwigdurend bruikleen is gegeven door de gemeente Rotterdam aan het NFM.

Objecten met link Suriname

In de Wereldcollectie bevindt zich fotografie uit Suriname van makers als Augusta Curiel en Eugen Klein. Ook de Wereldcollectie is voor zover geregistreerd en/of gedigitaliseerd volledig online beschikbaar. De instelling geeft aan dat het voor een beperkte groep experts bekend is dat de collectie zich in het NFM bevindt. Er wordt gewerkt aan betere ontsluiting en vindbaarheid van de Wereldcollectie. Naast de Wereldcollectie bevinden zich in de nationale fotocollectie ook foto's van Suriname en Surinamers in Nederland, gemaakt door fotografen uit Nederland.

Aanvullende opmerkingen

De Wereldcollectie is gemeentelijk bezit en is afkomstig van het Wereldmuseum. Daarnaast is de collectie verrijkt met diverse schenkingen en bruiklenen van particulieren. De herkomst van de meeste objecten is vastgelegd. De instelling geeft aan dat er door vertrek van de conservator in 2017 kennisverlies is opgetreden, waardoor nader onderzoek nodig is. Hiervoor doet het museum een herhaalde aanvraag bij de gemeente Rotterdam in het meerjarenplan 2025-2028.

Twee foto's van Augusta Curiel zijn permanent te zien in de vaste tentoonstelling 'Eregalerij van de Nederlandse fotografie'. De tentoonstelling 'Etnomanie' (2017) bevatte een selectie (Anoniem, Augusta Curiel, J.E. Muller) uit de Wereldcollectie en de bijbehorende catalogus Elly Uijttenbroek, *Etnomanie*, Rotterdam, 2017.

Een aantal relevante objecten

Objectnummer:	WMR-420025
Fotograaf:	Photographie Française
Titel:	Vier mannelijke marrons op de koloniale tentoonstelling in Amsterdam van 1883

Beschrijving: [collectie Wereldmuseum] Inboorlingen van Suriname
[Opmerking Nederlands Fotomuseum: in deze beschrijving staat een woord waar het museum niet achter staat. Dit woord, 'inboorling', is overgenomen van de oorspronkelijke informatie bij de foto en vormt onderdeel van de geschiedenis van het object.]

Objectnummer: WMR-413553
Fotograaf: Muller, Julius Eduard
Titel: Goudwinning in het wingebied De Jong, Suriname (1889-1893)

Beschrijving: [collectie Wereldmuseum] Goudwaschen met de longtom op een berg / Het goudwaschen in een ravijn door middel van de 'long tom'.

Objectnummer: WMR-900440
Fotograaf: Klein, Eugen
Titel: Vertrek gouverneur Lely, Paramaribo, Suriname (12 september 1905)

Beschrijving: [collectie Wereldmuseum]

Objectnummer: WMR-420022
Fotograaf: Curiel, Augusta
Titel: Trouw-koekoe, Creoolse vrouwen in feestdos, Suriname (1920-1937).

Beschrijving: [collectie Wereldmuseum]

Complete lijst

Een complete lijst van objecten als resultaat van de zoekopdracht 'Suriname' is aangeleverd bij het Bureau Consortium Koloniale Collecties. Bij interesse verwijst het Bureau u graag door naar de contactpersoon bij de instelling.

Het gaat hierbij om 516 objecten. De instelling geeft aan dat bij de export vrijwel alle lijsten zijn geëxporteerd m.u.v. technische velden. Het is niet mogelijk gerelateerde tabellen te exporteren, waardoor de data uit de herkomsttabel niet is meegeleverd.

Naam Collectiebeherende instelling

Nederlands Openluchtmuseum (NOM)

Korte kenschets van de instelling

Het Nederlands Openluchtmuseum is een cultuurhistorisch museum in Arnhem. Het museum presenteert de geschiedenis van het alledaagse leven in gebouwen, voorwerpen en verhalen. Het in 1912 geopende museum valt sinds 1991 onder de stichting 'Het Nederlands Openluchtmuseum.' De collectie bleef daarbij eigendom van het Rijk. Voor beheer en onderhoud ontvangt de stichting jaarlijks een bijdrage en het museum heeft zelf verantwoordelijkheid over de exploitatie van de collectie.

Het NOM treedt op als beheerder van de rijkscollectie.

Korte kenschets van de collectie

Het Nederlands Openluchtmuseum verzamelt materiële getuigenissen van het dagelijks leven in Nederland. Sinds de oprichting van het museum ligt de inhoudelijke focus primair op het Europese deel van Nederland. In eerste instantie was er vooral aandacht voor de zaken binnen deze grenzen die men zag verdwijnen door de industrialisatie. De collectie van het NOM is momenteel niet online toegankelijk. Een deel van de collectie is wel toegankelijk via [Collectie Gelderland](#).

Objecten met link Suriname

De instelling geeft aan dat door de bovengenoemde focus voor de collectie, er relatief weinig Surinaams erfgoed, zoals gedefinieerd in de objecten-checklist, te vinden is in de collectie. Er zijn wel objecten met een link naar Suriname. Het NOM beheert een omvangrijke verzameling kleding in bruikleen gegeven door de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, de zogenaamde 'collectie HM' (HM staat hier voor 'Hare Majesteit').³ Deze collectie bestaat voornamelijk uit (Europees) Nederlandse streekgebonden kleding. Hoewel de collectie een aparte eigendomsstatus heeft, is deze inhoudelijk sterk verweven met de rijkscollectie in eigendom van de Staat. In 1969 schenkt de Billiton Maatschappij (een mijnbouwmaatschappij onder meer actief in Suriname) 8 Surinaams-Creoolse vrouwenkostuums (kotomisi-kostuums) aan het comité ten behoeve van de collectie HM. Van 1969 tot 2010 zijn de kostuums in bruikleen gegeven aan het Onderwijsmuseum in Den Haag. Deze kostuums zijn sinds 2010 volledig in beheer bij het NOM. Het is niet bekend hoe de Billiton Maatschappij aan de kostuums is gekomen. Het museum geeft aan dat dit reden kan zijn voor onderzoek.

Van 2011 tot 2014 heeft het NOM de tentoonstelling 'Kleur bekennen in streekdracht en kotomisi' gepresenteerd, waarin voorbeelden van streekgebonden kleding uit Nederland werd getoond naast voorbeelden van kotomisi-kostuums. Voor deze tentoonstelling is met bemiddeling van NiNsee uit onbekende bron een nieuw kotomisi-kostuum aangekocht. Het is niet bekend of dit kostuum afkomstig is uit Suriname. Na afloop van de tentoonstelling is het kostuum bewaard; in 2019 is het opgenomen in de collectie. Voor dezelfde

³ Deze verzameling is bijeengebracht door de inmiddels opgeheven *Stichting Nederlandse Volksklederdrachten Collectie Koningin Wilhelmina*, eerder *Landelijk Comité tot verzameling van Nederlandse Volksklederdrachten Collectie Koningin Wilhelmina*.

tentoonstelling zijn vijf angisa's aangekocht van een particulier in Nederland. Deze zijn ook later opgenomen in de collectie.

In de totale lijst van 22 objecten gaat het om de volgende uitsplitsing:

- Een bidprentje voor Petrus Norbertus Donders (overleden in Suriname)
- Twee identieke gedenkboarden vervaardigd ter gelegenheid van de geboorte van prinses Margriet op 19 januari 1943 met daarop een kaart van het toenmalige Koninkrijk der Nederlanden
- Vier vrijwel identieke volksprenten met Suriname als onderwerp
- Wandkaart van het Caraïbisch gebied
- Vijf agnisa's
- Negen kotomisi-kostuums

Een aantal relevante objecten

Objectnummer: HM.9074
Objecttype: Kleding
Titel: Kotomosi bestaande uit rok, jak en angisa met verschillende dessins, 1932-1969
Verwervingsdatum: 2010

Objectnummer: HM.9076
Objecttype: Kleding
Titel: Deftige kotomisi bestaande uit rok, jak, omslagdoek, driekantig doek en angisa, circa 1940
Verwervingsdatum: 2010

Objectnummer: PR. 18712
Objecttype: Prent
Titel: Bidprentje voor Peerke Donders (1809-1887)
Verwervingsdatum: Onbekend

Objectnummer: PR.916
Objecttype: Prent
Titel: Prenten-Magazijn voor de jeugd. -No.80- Aardrijkskunde-Suriname
Verwervingsdatum: Onbekend

Complete lijst

Een lijst met 22 objecten als resultaat van de zoekactie 'Suriname' is aangeleverd bij het Bureau Consortium Koloniale Collecties. Bij interesse verwijst het Bureau u graag door naar de contactpersoon bij de instelling.

De instelling geeft aan dat Suriname binnen de collectieregistratie een geografisch trefwoord is dat bijvoorbeeld als geografische associatie, verwervingsplaats of vervaardigingsplaats kan worden gebruikt om een object te beschrijven. Specifiekere trefwoorden zijn mogelijk, bijvoorbeeld een plaats, regio of water binnen Suriname. Op dit moment wordt naast Suriname alleen Paramaribo als trefwoord gebruikt.

Korte kenschets van de instelling

Het Nederlands Zilvermuseum is gevestigd in Schoonhoven, ook wel de Zilverstad van Nederland. Het museum valt onder de organisatie 'Stichting Nederlands Zilvermuseum Schoonhoven'. De stichting heeft als doel het verwerven, beheren, onderzoeken en presenteren van goud- en zilversmeedkunst, alsmede alle zaken die daarmee verband houden, zoals gereedschappen, tekeningen, ontwerpen, documentatie en branche-gerelateerde zaken. Daarnaast zet het museum zich in voor het in standhouden en stimuleren van de ontwikkeling van het vak zilversmid.

Korte kenschets van de collectie

De collectie van het Zilvermuseum bestaat uit Nederlandse gebruiksvoorwerpen van zilver, van de periode 1600 tot nu. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om aardappelepels, kaasschaven, geboortelepels en broodmanden. Ook beheert het museum een collectie van sieraden, pronkstukken en kerkelijk zilver. De collectie is online toegankelijk via de [website](#). Op de website besteedt het museum o.a. aandacht aan de nieuwe aanwinst van de zilverwaren aan boord van VOC-schip De Bredenhof (1752).

Objecten met link Suriname

De instelling geeft aan geen objecten in de collectie te hebben die vervaardigd zijn in Suriname. Ook zeggen zij geen objecten in de collectie te hebben met Suriname als onderwerp.

Complete lijst

Een zoekactie op de term 'Suriname' levert geen resultaten op.

Korte kenschets van de instelling

Het Nieuwe Instituut is het nationale museum voor architectuur, design en digitale cultuur. Ook beheert de organisatie het Huis Sonneveld, een woonvilla uit 1933 wat nu in is gebruik als museum. Beide musea zijn gevestigd in Rotterdam. Het Nieuwe Instituut houdt zich bezig met grote ontwikkelingen in de maatschappij, zoals de krapte op de woningmarkt, klimaatverandering, de opkomst van kunstmatige intelligentie en ruimtelijke ordening. Het Nieuwe Instituut treedt op als beheerder van de rijkscollectie.

Korte kenschets van de collectie

Het Nieuwe Instituut ontfermt zich over de Rijkscollectie voor Nederlandse Architectuur en Stedenbouw, een van de grootste architectuurcollecties ter wereld. De collectie omvat circa 4 miljoen tekeningen, maquettes, foto's, brieven en digitale bestanden, en is gevormd door een 700-tal archieven van Nederlandse architecten tussen circa 1850 tot heden. Het betreft hier persoonlijke nalatenschappen van de architecten. De collectie wordt gebruikt voor onderzoek en presentaties in binnen- en buitenland en is digitaal toegankelijk via het [zoekportaal](#).

Objecten met link Suriname

Zoals bovengenoemd is de collectie ontstaan voornamelijk vanuit persoonlijke nalatenschappen van Nederlandse architecten. De instelling geeft aan dat een aantal van deze architecten werkzaam waren in de voormalige koloniën, maar dit geldt met name voor voormalig Nederlands-Indië. Wat betreft Surinaamse bronnen zijn deze vervaardigd door architecten die in Nederlands werkzaam waren; een enkele wel vanuit hun Surinaamse en/of Antilliaanse achtergrond.

Een aantal relevante objecten

Objectnummer:	B-68065
Objecttype:	Tijdschriftartikel
Titel:	Bouwen in Suriname in <i>Techniek in praktijk</i> (8: I) 1955
Beschrijving:	Geeft informatie over wat en hoe er in Suriname in die tijd gebouwd werd.

Objectnummer:	LAWIm24
Objecttype:	Schaalmodel
Titel:	Maquette woonhuis Van Brussel (Suriname)
Beschrijving:	Lafour & Wijk (architectenbureaus)

Complete lijst

De instelling geeft aan dat de registratiewijze of -graad bepaalt hoeveel objecten/objectbeschrijvingen m.b.t. Suriname gevonden kunnen worden binnen de collectie. De term 'Suriname' zal niet altijd in de titel zijn opgenomen als een object verband houdt met Suriname. Om aan Suriname gerelateerd archiefmateriaal te vinden, moet voornamelijk gezocht worden op de dossiertitels van archieven. Geografische trefwoorden bieden een verdere zoekingang om Surinaamse erfgoedobjecten binnen de collectie te vinden.

Bijvoorbeeld trefwoorden als Paramaribo, Nickerie of Galibi. Echter wordt de archiefcollectie, in tegenstelling tot de foto- en bibliotheekcollectie, nog niet standaard ontsloten met geografische trefwoorden. De zoekactie 'Suriname' levert 1828 objecten op:

- 14 schaalmodellen: geregistreerd in de objectmodule waarbij Suriname in de titel voorkomt OF Paramaribo voorkomt in de titel, beschrijving of als trefwoord of waarbij de onderliggende trefwoorden Galibi, Nickerie en Paramaribo zijn toegevoegd.
- 163 publicaties (waarvan 101 unieke titels): geregistreerd in de bibliotheekmodule waarbij Paramaribo voorkomt in de titel OF Suriname voorkomt in de titel, samenvatting of als trefwoord of waarbij de onderliggende trefwoorden Galibi, Nickerie en Paramaribo zijn toegevoegd.
- 1651 archiefstukken: geregistreerd in de archiefmodule waarbij Paramaribo voorkomt in de titel OF Suriname voorkomt in de titel, met daarbij de onderliggende deeldossier en of stuksbeschrijving, de beschrijving, de geschiedenis van de archiefvormer, de geschiedenis van het archief of als trefwoord of waarbij de onderliggende trefwoorden Galibi, Nickerie en Paramaribo zijn toegevoegd.

De instelling heeft een lijst met deze objecten aangeleverd bij het Bureau Consortium Koloniale Collecties. Bij interesse verwijst het Bureau u graag door naar de contactpersoon bij de instelling.

Korte kenschets van de instelling

Het NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust-, en Genocidestudies is een nationaal en internationaal expertisecentrum voor interdisciplinair onderzoek naar de geschiedenis van wereldoorlogen, grootschalig geweld en genociden, en de maatschappelijke uitwerking daarvan. Daarnaast verzamelt, bewaart en ontsluit het NIOD archieven en collecties.

In 2018 is het Expertisecentrum Restitutie (ECR) bij het NIOD opgericht, dat onderzoeks- en publiekstaken ten behoeve van het restitutiebeleid WO II uitvoert. Het ECR is ook bekwaam om onderzoek uit te voeren naar de herkomst van cultuurgoederen uit koloniale context. Een methodologie om die onderzoek te verrichten is ontwikkeld tijdens het pilotproject *Provenance Research on Objects of the Colonial Era*⁴.

Korte kenschets van de collectie

Het NIOD beheert ruim 2,5 kilometer aan archiefmateriaal. De archieven in de collectie van NIOD hebben betrekking op de Tweede Wereldoorlog, of gaan over de nasleep daarvan. De bibliotheekcollectie bevat ruim 75.000 publicaties over de oorlog, de Holocaust en andere genociden in de 20ste en 21ste eeuw. In de Beeldbank WO2 zijn ruim 175.000 beelden over de Tweede Wereldoorlog bijeen gebracht. Een deel van de collectie is digitaal toegankelijk via de [website](#).

Objecten met link Suriname

Een zoekactie met de term 'Suriname' levert voornamelijk documenten op over Suriname. Deze documenten zijn doorgaans niet vervaardigd in Suriname. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om krantenknipsels, notities en chronologieën betreffende de oorlogsgebeurtenissen in Suriname.

Een aantal relevante objecten

Archief:	457 Besier, A.G.
Objecttype:	Document
Titel:	4. Stukken over interneringskampen in Suriname, 1946-1948
Beschrijving:	A.G. Besier was advocaat van voormalig geïnterneerden en weduwen van geïnterneerden van kamp Jodensavanne te Suriname. Hij heeft onder andere de zaak van de weduwe van Raedt van Oldenbarnevelt behandeld. Ook is hij advocaat geweest in de rechtszaak als verdediger van SD'er F.C. Viebahn. Hij heeft later een boek geschreven en een documentaire gemaakt over 'de Groene Hel'.
Archief:	412 Persoverzichten Nederlands-Indië/Indonesië, Suriname en de Nederlandse Antillen
Objecttype:	Document

⁴ [Provenance Research on Objects of the Colonial Era - NIOD](#)

Titel: 119. Persdocumentatie betreffende Suriname en de Nederlandse Antillen en Nederlands Nieuw-Guinea, 1959

Beschrijving: De persberichten betreffen de nieuwsvoorziening door de persbureaus en overheidsvoorlichtingsdiensten in de Geallieerde landen omtrent ontwikkelingen in de door Japan bezette gebieden tijdens de Pacific-oorlog.

Complete lijst

De instelling heeft een lijst met relevante documenten, boeken en foto's betreffende Suriname in de collectie bij het Bureau Consortium Koloniale Collecties aangeleverd. Bij interesse verwijst het Bureau u graag door naar de contactpersoon bij de instelling.

Korte kenschets van de instelling

Paleis Het Loo (PHL) is een origineel 17e-eeuws paleis van het Huis van Oranje, gelegen in Apeldoorn. Tot 1975 werd het paleis (gedeeltelijk) bewoond door de Koninklijke familie. In 1984 werd het als nationaal museum opengesteld voor publiek. In de periode 2018-2023 vond een herinrichting en restauratie van het historisch paleis plaats en realiseerde het museum een moderne, ondergrondse uitbreiding. In de moderne uitbreiding, zijn naast de vaste presentatie 'De Oranjes' (wisselende) tentoonstellingen te zien waarin Oranje vanuit maatschappelijke relevante perspectieven in relatie tot de Nederlandse en Europese geschiedenis wordt belicht.

Paleis Het Loo treedt op als beheerder van de rijkscollectie.

Korte kenschets van de collectie

De collectie van Paleis Het Loo bestaat uit circa 160.000 voorwerpen. Het gaat om diverse deelcollecties: van schilderijen en meubelen tot citrusbomen in de paleistuinen. De collectie is ontstaan nadat Paleis Het Loo een museum werd. Een groot deel van de inventaris (van het paleis en de dienstgebouwen) werd toen onderdeel van de rijkscollectie. Sindsdien is de collectie aangevuld met nieuwe aanwinsten en (langdurige) bruiklenen van Koninklijke Verzamelingen, Geschiedkundige Vereniging Oranje-Nassau, Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden en andere museale en particuliere bruikleengevers. De online collectie komt binnenkort beschikbaar via de website. De bruikleencollectie van PHL is gefaseerd digitaal beschikbaar via de websites van partners.⁵

Objecten met link Suriname in collectie

De instelling geeft aan dat voor objecten met een link naar Suriname voornamelijk in de volgende deelcollecties gekeken moet worden: kleding, ridderorden en onderscheidingen, servies, klokken, munten en penningen, fotografie, meubilair, schilderijen, en tekeningen en boeken. De belangrijkste herkomstbronnen zijn diverse particuliere schenkers en bruikleengevers (bijvoorbeeld voor foto's, prentbriefkaarten, onderscheidingen of kledingstukken uit familiebezit), aangevuld met materiaal van de grote bruikleengevers, genoemd in de alinea hierboven.

Een aantal relevante objecten

Objectnummer:	X19670002-a
Objecttype:	Kleding; ambtskostuums en uniformen
Titel:	Jas behorend bij een ambtskostuum van een gouverneur van Curaçao en Suriname, ca. 1880
Verwervingsdatum:	Onbekend
Objectnummer:	A1600-31
Objecttype:	Filatelie
Titel:	Sluitzegel, t.g.v. de Tweede Wereldoorlog, 1940-1945 met wapens van Batavia en Suriname

⁵ [Welkom - Geschiedkundige Vereniging Oranje-Nassau](#); [collecties online \(koninklijkeverzamelingen.nl\)](#); [Paleis Het Loo | CollectieGelderland](#); [Delftsaardewerk.nl - Platform voor liefhebbers van Delfts aardewerk](#)

Verwervingsdatum: Onbekend

Objectnummer: RL6110
Objecttype: Foto; Historische foto's
Titel: Bezoek van Prinses Juliana aan Suriname, 2-9 nov. 1943

Verwervingsdatum: Onbekend

Objectnummer: RL9946
Objecttype: Souvenirs; Oranje-souvenirs
Titel: Speld ter gelegenheid van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden met betrekking tot Suriname en de Nederlandse Antillen, 1954

Verwervingsdatum: Onbekend

Objectnummer: RL41205
Objecttype: Textiel; herinneringstextiel
Titel: Angisa; herinnerings(hoofd-)doek t.g.v. 100 jaar afschaffing slavernij in Suriname, 1964

Verwervingsdatum: Onbekend

Complete lijst

Door de instelling zijn verschillende lijsten aangeleverd als resultaat van verschillende zoekopdrachten in het collectieregistratiesysteem, bijvoorbeeld met zoekterm 'Suriname' in de titel, beschrijving of de inscriptie van een object. Deze lijsten zijn aangeleverd bij het Bureau Consortium Koloniale Collecties. Bij interesse verwijst het Bureau u graag door naar de contactpersoon bij de instelling.

Het totaaloverzicht van objecten in de collectie met een link naar Suriname bestaat uit 226 objecten. Hier zit ook een aantal objecten bij van na 1975.

Korte kenschets van de instelling

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) is een onderdeel van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, en gevestigd in Amersfoort. De organisatie werkt onder de rechtstreekse verantwoordelijkheid van de minister en voert wet- en regelgeving en erfgoedbeleid uit dat het ministerie en de dienst samen maken. Ook wordt er gewerkt aan praktisch toepasbare kennis en wordt er advies gegeven over rijksmonumenten, landschap en leefomgeving, archeologie, en roerend erfgoed.

De RCE treedt op als beheerder van de rijkscollectie. Deze taak is belegd bij de afdeling Kunstcollecties welke gehuisvest is in het CollectieCentrum Nederland (CC NL).

Korte kenschets van de collectie

De zogenoemde Rijkscollectie RCE is divers en bestaat uit zowel beeldende als toegepaste kunst. In totaal gaat het om 119.000 objecten. Een derde deel hiervan is in bruikleen gegeven aan musea en culturele instellingen, ministeries, Nederlandse ambassades en overheden. Het resterende deel bevindt zich in het CC NL, en is beschikbaar voor bruikleen. De kunstcollectie van de rijksoverheid bestaat sinds 1875 en is op verschillende manier verworven, bijvoorbeeld door aankopen, schenkingen, legaten, overdrachten of bepaalde regelingen die van kracht zijn/waren tussen kunstbezitters of kunstenaars en de rijksoverheid. De digitale collectie is toegankelijk via de [website](#) van Collectie Nederland.

Objecten met link Suriname

Binnen de Rijkscollectie RCE is geen sprake van een specifieke Suriname-collectie die op een eenduidige manier gevormd/verzameld is, maar er zijn wel objecten die een relatie hebben met Suriname, bijvoorbeeld foto's van Suriname of werk van Surinaamse kunstenaars.

Een aantal relevante objecten

Objectnummer:	AB25486
Objecttype:	Schilderij
Titel:	Gezicht op Paramaribo en Fort Zeelandia gezien vanaf plantage Beekhuyzen, 1803
Beschrijving:	De suikerplantage Beekhuyzen met daarachter een rivier met zeilschepen, de stad Paramaribo en Fort Zeelandia te Suriname. Op de plantage lopen twee mannen en een jongen, die een parasol ophoudt. Middenboven een door twee cherubijnen gedragen banderol met opschrift "Gezicht der stad Paramaribo en het Fort. Zeelandia van plantage Beekhuyzen, Paramaribo, den 1 februari 1803"
Verwervingsdatum:	Verworven door de Staat met toepassing van artikel 67, derde lid van de Successiewet 1956, kwijschelding van successierecht (Beschikking Ministerie van Financiën BLKB 2013-443, d.d. 2013-09-16) (in langdurig bruikleen aan Amsterdam Museum)
Objectnummer:	AB21338

- Objecttype: Dagboek
 Titel: Verslag van een reis naar en een bezoek aan de Kolonie Suriname, 1829-1830
- Beschrijving: Dagboek van P. C. (Pieter Constantijn) Gülcher (1802-1881) met daarin een verslag van zijn reis naar en bezoek aan de kolonie Suriname, 1829-1830. Beschrijvingen van de stad Paramaribo, de inwoners, de gebruiken en de flora en fauna evenals beschrijvingen van het binnenland, de plantages en de rivieren en kreek. Achterin een inventaris van alle plantages. Ook een stadsplattegrond van Paramaribo en meerdere tekeningen in kleur van o.a. woningen van tot slaaf gemaakten, muziekinstrumenten, koloniale woonhuizen, suikermolens en koffieloodsen. Handschrift in cassette.
- Verwervingsdatum: Verworven door de Staat met toepassing van artikel 67, derde lid van de Successiewet 1956, kwijtschelding van successierecht. Beschikking Ministerie van Financiën BCPP 2005-02020, d.d. 2002-05-16 (in langdurig bruikleen aan Teylers Museum)
- Objectnummer: 20650721
 Objecttype: Foto
 Titel: Stadsgezicht, Suriname, Paramaribo, 1878
 Beschrijving: Foto collectie Surinaams Museum. Stadsoverzicht vanaf toren Ministerie van Financiën, richting Hervormde Kerk
- Verwervingsdatum: Afkomstig uit de collectie Temminck Groll. De Nederlandse architect en architectuurhistoricus C.L. Temminck Groll (1925) maakte foto's in het kader van zijn studie naar 'Gemeenschappelijk erfgoed' (erfgoed van Nederlanders buiten de landsgrenzen). Temminck Groll was daarmee vooral in de jaren '60 en '70 van de vorige eeuw actief. De fotograaf heeft zich zijn leven lang beziggehouden met Erfgoed van Nederlanders over de hele wereld en heeft daarnaast veel over dit onderwerp gepubliceerd.
- Objectnummer: K88358
 Objecttype: Fotoboek
 Titel: Suriname, een fotoreportage van land en volk
 Beschrijving: 'Suriname, een fotoreportage van land en volk'. N.V. Uitgeverij W. Van Hoeve, 's-Gravenhage, 1951 (2^e druk), W. van de Poll
- Verwervingsdatum: Aangekocht 1988

Complete lijst

Het platform CollectieNederland.nl geeft toegang tot de volledige rijkscollectie (roerend erfgoed) en biedt de mogelijkheid je zoekactie toe te spitsen op alleen de 'Rijkscollectie RCE'. De instelling geeft aan dat er wel trefwoorden toegekend zijn aan objecten, maar er niet gegarandeerd kan worden dat de collectieregistratie toereikend is. In de Virtuele Collectie van de RCE zijn 103

objecten te vinden als resultaat van de zoekactie op term 'Suriname': [Collectie Nederland: Musea, Monumenten en Archeologie](#).

Aanvullende informatie

Doordat de RCE een brede informatiefunctie heeft naar het (Nederlandse) erfgoedveld op zowel de domeinen gebouwd erfgoed, landschap, archeologie en roerend erfgoed, verwijst de instellingen ook naar andere RCE-platformen waar informatie te vinden is over erfgoed met een link naar Suriname:

- **Beeldbank:** dit portal geeft toegang tot hoge resolutie foto's van gebouwd erfgoed. De zoekactie 'Suriname' als geografisch trefwoord, levert 1.676 resultaten op. [Bekijk alle beelden van: \(cultureelerfgoed.nl\)](#).
- **Bibliotheek- archiefcollectie:** de RCE beschikt over een uitgebreide bibliotheek op het gebied van collecties, archeologie, monumenten en cultuurlandschap in Nederland. De zoekactie met het trefwoord 'Suriname' in de online catalogus van de bibliotheek levert 262 resultaten op. Eenzelfde zoekactie in de archiefcatalogus, levert vier resultaten op. Dit betreffen met name technische tekeningen voor restauratie doeleinden van gebouwen in Suriname. Zie: [Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed | Overzicht van resultaten](#). Hierbij speelt dat de archiefcollecties nog beperkt digitaal doorzoekbaar zijn.

Korte kenschets van de instelling

Het Rijksmuseum is het nationale museum voor kunst en geschiedenis en is vanaf de opening in 1885 gevestigd in het huidige gebouw in Amsterdam. De collectie biedt een overzicht van de Nederlandse (kunst-)geschiedenis vanaf de middeleeuwen tot heden en legt de nadruk op werken van zeventiende-eeuwse Nederlandse meesters, zoals Hals, Rembrandt en Vermeer.

Korte kenschets van de collectie

De oudste collectie van het museum wordt gevormd door de verzamelingen van de voorlopers van het Rijksmuseum, zoals de Stadhoudelijke verzamelingen, het Koninklijk Museum en het Koninklijk Kabinet van Zeldzaamheden. Antropologische collecties kwamen niet in het Rijksmuseum terecht, maar in het Etnografisch Museum in Leiden (nu: Wereldmuseum). De kunstcollectie van het Rijksmuseum omvat bijvoorbeeld schilderijen, beeldende en toegepaste kunst, werken op papier en historische voorwerpen. Ook beheert het museum een grote collectie Aziatische kunst die in eigendom is van de Koninklijke Vereniging van Vrienden der Aziatische Kunst (KVVAK).

De collectie is digitaal toegankelijk via de [Rijksstudio](#). Deze omgeving omvat de volgende data⁶:

- Gegevens van 650.000 collectieobjecten
- Hoge-resolutiefoto's van 400.000 collectieobjecten
- 450.000 bibliografische records
- 131.000 concepten van personen en instellingen
- 40.000 thesaurustermen

Het Rijksmuseum voert een open databeleid. Dit betekent na het aanmaken van een gratis account op de website, beeldmateriaal waarop auteursrecht berust gratis gedownload kan worden.

Objecten met link Suriname

Vanaf de opening in het gebouw aan de Stadhouderskade in 1885 is door aankopen en schenkingen van particulieren een beperkte collectie gevormd op het gebied van Suriname. Het gaat hierbij voornamelijk om portretten van personen die een rol speelde in de diverse bestuursvormen van de kolonie en (plantage)landschappen. Vanaf 2000 is het museum bewuster gaan verzamelen op het gebied van Suriname om meer aandacht te kunnen besteden aan de historische band tussen beide landen en meer verbinding te zoeken met de Surinaamse gemeenschap in Nederland. Door de jaren hebben in het Rijksmuseum verschillende publieksprogramma's rondom thema's als slavernij en Suriname plaatsgevonden. Hierdoor zijn verschillende objecten met een link naar Suriname in de collectie gekomen. Hieronder volgt een chronologische uiteenzetting:

- **1994:** met de opheffing van de Stichting Cultuur Nederlanders Overzee (CNO) kreeg het Rijksmuseum een aantal bijzondere tekeningen, albums, kaarten, foto's en objecten met betrekking tot Suriname in de collectie.

⁶ Het Rijksmuseum heeft een aparte pagina waar ze uitgebreid in gaan over de beschikbaar van de gegevens over de Rijksmuseumcollectie, zie: <https://www.rijksmuseum.nl/nl/onderzoek/onderzoek-doen/data/overzicht>

- **2000:** de speerpuntpresentatie in 2000 naar aanleiding van 25 jaar onafhankelijkheid maakte het museum bewuster van de beperkingen in de collectie. De aanwezige collectie kenmerkte zich door een nadruk op objecten die afkomstig zijn van families die bestuurlijke of economische banden met Suriname hadden en belichaamde daarmee overduidelijk het perspectief van de koloniale macht. Vanaf dat moment is aandacht besteed aan de versterking van de collectie, met allereerst uitbreiding op het gebied van 20ste eeuw. Contact met kunstenaar Erwin de Vries leidde bijvoorbeeld tot aankoop van de buste van Henck Arron (2000) en het model van het Slavernijmonument (2002). De buste van Joop den Uyl door De Vries was al sinds 1979 in de collectie
- **2005:** de aankoop van een **diorama** van een *du* was het begin van de uitbreiding van de verzameling diorama's door Gerrit Schouten. Dit resulteerde tevens in een heruitgave van de publicatie over diorama's van Clazien Medendorp en een aanwinstenpresentatie in 2008 van de diorama's. Deze presentatie toonde tevens vroege fotografie uit Suriname, inclusief het bruikleen van de vroegste foto uit Suriname. Dit heeft geleid tot een gestage groei van de collectie fotografie uit Suriname, met name door particuliere schenkingen, die momenteel het grootste deel van de collectie Suriname uitmaakt. Hiertoe behoren ook foto's uit de reeks *Document Nederland* die in opdracht van de afdeling Geschiedenis werden gemaakt en foto's die door het Rijks Prenten Kabinet zijn verworven, o.a. van de fotografen Willem Diepraam en Viviane Sassen.
- **2010:** de aankoop van **het gelegenheidsglas Op het Welvaren van Siparipabo** (NG-2010-133) met steun van het Johan Huizinga Fonds kan gezien worden als de eerste bewuste aankoop om het onderwerp slavernij in de collectie te versterken. Tegelijkertijd werd de bestaande collectie beter onderzocht en bleken er meer sporen van koloniale geschiedenis en slavernij in de collectie te vinden, dan aanvankelijk werd gedacht. Beschrijvingen werden hiertoe uitgebreid of aangepast. In **2015** ging tevens de werkgroep Terminologie van start, die zorgde voor eigentijdse beschrijvingen van de objecten.
- **2013:** verwerving van een groep objecten en werken op papier verworven afkomstig uit een particuliere verzameling. Hiertoe behoorden onder andere een groep tekeningen vervaardigd door de marinier Hendrik Huygens. Ook de aquarel van tot slaafgemaakte mannen die op een plantage trossen graven (inventarisnummer NG-2013-22-19) hoorde bij deze verwerving⁷.
- **2018:** met de verschijning van het boek *Ketens en Banden: Suriname en Nederland sinds 1600*⁸ werd er voor het eerst in een publicatie aandacht besteed aan de collectie Suriname van het museum. Het schrijven van de publicatie leidde ook tot enkele verwervingen, waaronder de fotoserie *Tree of Forgetfulness* van Hans en Laura Samsom-Rous en de foto's van Cary Markerink van de protestmars van Caraïben en Arowakken in 1976.
- **2020:** tijdens de voorbereiding van de tentoonstelling 'Slavernij' (2021)⁹ is een **kappa** verworven, die na afloop van de tentoonstelling een plek

⁷ Deze aquarel werd het beeldmerk van de tentoonstelling 'Slavernij', evenals van andere publicaties over dit onderwerp. De tentoonstelling opende in 2021.

⁸ De boek was onderdeel van de serie Landenreeks; een serie boeken over de handels- en/of koloniale relatie van Nederland met acht verschillende landen. Voor meer informatie, zie: <https://www.rijksmuseumshop.nl/nl/ketens-en-banden>

⁹ Informatie over de tentoonstelling en bijbehorende programmering is beschikbaar via de website, zie: <https://www.rijksmuseum.nl/nl/zien-en-doen/tentoonstellingen/afgelopen/rijksmuseum-en-slavernij>

heeft gekregen in de permanente presentatie van het museum. De instelling geeft aan dat de kappa het enige object in de collectie is dat rechtstreeks is verworven in Suriname. Dat het hierbij niet om een uniek object gaat, maar dat er zich meerdere kappa's in Suriname bevinden, ook in museale collecties, speelde bij de verwerving een belangrijke rol. Tijdens de verwerving had het museum nauw contact met het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur in Suriname.

- **2023:** naar aanleiding van 150 jaar **Hindostaanse contractarbeid** is een presentatie gemaakt op basis van foto's uit de collectie van het Rijksmuseum De focus in de presentatie *Een waakzame blik* lag op de positie van de Hindostaanse vrouwen in de tijd van contractarbeid. Deze presentatie werd gemaakt in samenwerking met Sarojini Lewis. De foto's werden aangevuld met één bruikleen, een *mohar málá* of muntenketting, een kenmerkend sieraad voor Hindostaanse vrouwen. Dit bruikleen van de heer Rabin Baldewsingh is na de presentatie in langdurig bruikleen gegeven voor de vaste presentatie van de 19de eeuw. Samen met de podcast wordt op deze manier blijvend aandacht geschonken in het Nationale Museum voor Kunst en Geschiedenis aan dit deel van de koloniale geschiedenis met Suriname.

Een aantal relevante objecten

Objectnummer: SK-A-4075
Objecttype: Schilderij
Titel: Plantage in Suriname, Dirk Valkenburg, 1707
Beschrijving: De schilder Dirk Valkenburg verbleef enkele jaren in Suriname, op de plantages van de Amsterdamse koopman Jonas Witsen. In opdracht van Witsen schilderde hij dit tafereel van een plantage. Tussen de palmen is de woning van de plantage-eigenaar te zien en op de voorgrond enkele oorspronkelijke bewoners van dit gebied.
Verwervingsdatum: Aankoop 1962

Objectnummer: NG-2010-133
Objecttype: Kelkglas
Titel: Gelegenheidsglas 't Welvaren van Siparipabo', ca. 1725 – ca. 1750
Beschrijving: Het glas is trechtervormig. De stam bestaat uit twee delen; een zogenaamde three-ringed knob boven een langgerekte omgekeerde baluster met een ingestoken luchtbel en een basisknoop. Het glas staat op een gewelfde voet. Gelegenheidsglas met een radgravure van een plantage (de suikerplantage Siparipabo) en de tekst: T WELVAREN VAN SIPARIPABO. Één scène toont een rustende tot slaaf gemaakte vrouw onder een boom en een tot slaaf gemaakte man met een schop en een bundel suikerriet. De andere scène toont het huis van de plantageeigenaar, de suikermolen en de onderkomens voor de tot slaaf gemaakte mannen en vrouwen.
Verwervingsdatum: Aankoop 2010

Objectnummer: NG-1983-1
Objecttype: Diorama
Titel: Diorama van de koffie- en katoenplantage Zeezicht, Gerrit Schouten (1779-1839), ca. 1815 – ca. 1821
Beschrijving: Op de koffie- en katoenplantage Zeezicht werkten in het midden van de 19de eeuw bijna 800 mannen, vrouwen en kinderen in slavernij. Op het diorama zijn er maar enkele te zien. Ze vegen de koffiedroogvloer, spreiden de katoen in de zon en werken in de timmerwerkplaats. Schouten heeft ook een opzichter te paard afgebeeld die een gevluchte man terugvoert naar de plantage.
Verwervingsdatum: Aankoop 1983

Objectnummer: RP-F-BR-2009-1
Objecttype: Foto
Titel: Portret van een echtpaar in Suriname, ca. 1846
Beschrijving: De jonge man is de 33-jarige in Ghana geboren Johannes Ellis, zijn vrouw de Surinaamse Maria Louisa de Hart, toen 19 jaar oud. Het stel is rijk en volgens de laatste mode gekleed. Volgens de overlevering, dateert het portret uit 1845 (het jaar dat ze trouwden), maar in feite moet het in Paramaribo de volgende lente zijn gemaakt door twee reizende Amerikaanse daguerreotypisten die Suriname bezochten.
Verwervingsdatum: Bruikleen 2009

Complete lijst

Via het digitale platform 'Rijksstudio' is het mogelijk om te zoeken in de collectie van het Rijksmuseum. Voor een objectenlijst verwijst de instelling dan ook door naar dit platform. De instelling geeft aan dat de zoekterm 'Surina*' ook objecten oplevert die zijn beschreven met trefwoord Surinaams en Suriname-rivier. Een zoekactie met de term 'Surina*' levert in totaal 3.617 objecten op. De instelling geeft hierbij aan dat de zoekterm ook resultaten oplevert die op eerste gezicht geen link met Suriname hebben. Het gaat hierbij dan bijvoorbeeld om fotoalbums van een familie die zowel in Suriname als in Indonesië heeft gewoond. Alle foto's in dat album komen dan mee met de zoekterm 'Surina*'. Objecten kunnen eventueel ook beschreven worden met andere trefwoorden, zoals Paramaribo, Marrons, Arowakken, plantage.

Korte kenschets van de instelling

Rijkmuseum Boerhaave is het nationale wetenschapsmuseum, gesitueerd in Leiden, en beheert de nationale verzameling over de geschiedenis van de natuurwetenschappen en de geneeskunde. Het Nederlandsch Natuurwetenschappelijk Museum, dat nu bekend staat als Rijkmuseum Boerhaave, opende zijn deuren in 1931. Het museum dankt zijn ontstaan aan een groep academici met belangstelling voor wetenschappelijk erfgoed. Het museum is vernoemd naar Herman Boerhaave (1668-1738), een beroemde hoogleraar in geneeskunde uit Leiden. Het museum beoogt mensen te betrekken bij wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen, in een tijd waarin deze steeds sneller gaan. Zo ontstaat er meer begrip van wetenschap en de bijzondere prestaties van onderzoek en innovatie. Rijkmuseum Boerhaave treedt op als beheerder van de rijkscollectie.

Korte kenschets van de collectie

De collecties van Rijkmuseum Boerhaave weerspiegelen vijf eeuwen aan wetenschapsgeschiedenis in Nederland. De totale collectie omvat ca. 120.000 objecten, boeken, prenten en beeldmateriaal. Vanaf het begin af aan richtte de collectie zich zowel op wetenschappelijke ontwikkelingen uit het verleden en uit het heden. De collectie is digitaal toegankelijk via de [website](#).

Objecten met link Suriname

Objecten met een link naar Suriname in de collectie van Rijkmuseum Boerhaave bestaat voornamelijk uit boeken, prenten, foto's en brieven van wetenschappers. De herkomst hiervan is zeer gevarieerd. De fotocollectie is afkomstig van het Koninklijk Instituut voor de Tropen (KIT).

Een aantal relevante objecten

Objectnummer:	B05516
Objecttype:	Prent in boek
Titel:	Frontispice Merian, Metamorphosis Insectorum Surinamensium, 1705.
Beschrijving:	Ingekleurde gravure frontispice Metamorphosis insectorum Surinamensium, Maria Sibylla Merian, 1705. Maria Sybilla Merian, een van oorsprong Duitse kunstenares, werd erg beroemd met haar illustraties en beschrijvingen van de tropische insecten en planten uit Suriname in 'Metamorphosis insectorum Surinamensium, ofte verandering der Surinaamsche insecten' (Amsterdam 1705). Nadat zij jarenlang planten en insecten in Europa had bestudeerd en afgebeeld was zij met een dochter naar Suriname gereisd om de exotische natuur ter plekke vast te leggen. De neerslag van deze reis werd in een lijvig boekwerk gepubliceerd, waarvan hier de titelgravure te zien is. Merian en haar dochters verzorgden zelf de inkleuring van de gravures.
Verwervingsdatum:	Onbekend

Objectnummer: V23956
Objecttype: Vloeistofpreparaat
Titel: Vloeistofpreparaat van een elektroforus electricus (sidderaal) uit Suriname, 1825
Beschrijving: Op oude kaart: De naam 'electroforus electricus' is apr. 1961 als aldus geldige naam opgegeven door Dr. Boeseman, R.M. Nat. Hist. Cat Elto 1961 no. 68. Vlg. de oude kaart komt deze sidderaal uit Suriname.
Verwervingsdatum: Onbekend

Objectnummer: V22509
Objecttype: Vlinderkast
Titel: Wandvitrine met papieren vlinders, Gerrit Schouten, 1839
Beschrijving: Vlinderkast met papieren vlinders uit Suriname, G. Schouten, 1839. Afkomstig uit het Koninklijk Kabinet van Zeldzaamheden in Den Haag.
Verwervingsdatum: Onbekend

Complete lijst

Een zoekactie via de Collectie Database van Rijksmuseum Boerhaave met trefwoord 'Suriname' levert in totaal 119 resultaten op: [Axiell Internet Server 6 | Resultaten \(adlibhosting.com\)](#). De instelling geeft aan dat het trefwoord 'Suriname' voor kan komen in verschillende velden binnen het collectieregistratiesysteem, zoals objectnaam, titel, geassocieerde plaats, geassocieerde naam, vervaardiger, opschrift en beschrijving.

Korte kenschets van de instelling

Rijksmuseum Twenthe is voortgekomen uit de wens van Twentse textielbaron Jan Bernard van Heek om zijn schilderijencollectie in een nieuw rijksmuseum in Enschede onder te brengen. In 1930 werd het museum geopend. Het museum heeft een grote collectie oude, moderne en hedendaagse kunst. Deze wordt voornamelijk tentoongesteld in wisselende exposities.

Rijksmuseum Twenthe treedt op als beheerder van de rijkscollectie.

Het managementteam en de Raad van Toezicht van Rijksmuseum Twenthe hebben daarnaast betrekking op De Museumfabriek. Beide instellingen zijn zelfstandige organisaties met aparte geldstromen, maar vanwege de nauwe betrokkenheid heeft Rijksmuseum Twenthe ook vanuit de Museumfabriek op het deelnameverzoek voor de inventarisatie gereageerd. De Museumfabriek is een regionaal museum met een regionale collectie, gevestigd in Enschede. De Museumfabriek is voortgekomen uit een fusie van een natuurhistorisch museum, een textielmuseum en een cultuurhistorische collectie in 2008. Gemeente Enschede is de grootste financieel begunstiger van de Museumfabriek.

Korte kenschets van de collectie

Bij de opening van het museum bestond de collectie van Rijksmuseum Twenthe uit circa 140 werken, voornamelijk schilderijen vanaf de middeleeuwen tot en met de 19de eeuw, uit de verzameling van Jan Bernard van Heek. Deze collectie is door de tijd heen aangevuld met andere collecties van verzamelaars.

Objecten met link Suriname

De instelling geeft aan dat in Rijksmuseum Twenthe geen objecten zijn met een link naar Suriname. Wat betreft De Museumfabriek is de grote natuurhistorische collectie nog niet volledig ontsloten. De instelling geeft aan dat er een kleine collectie objecten is uit voormalige koloniën, afkomstig uit een opgeheven museum: het koloniaal schoolinstituut in Deventer. Het gaat hierbij om circa 100 objecten, zoals rubber, sisal en nootmuskaat. De instelling geeft aan dat er ongetwijfeld iets uit Suriname bij zit. Ook beheert De Museumfabriek enkele insectenkisten met vlinders en kevers, afkomstig van particulieren verzamelaars, die waarschijnlijk uit Suriname komen. Ook zijn er schelpen in de collectie die waarschijnlijk uit Suriname komen.

Aanvullende informatie

Een zoekactie op de term 'Suriname' levert op de website van Rijksmuseum Twenthe 15 resultaten op. Het gaat hierbij voornamelijk om moderne en hedendaagse kunst. Er zijn twee objecten die wel een link lijken te hebben met de koloniale context van Suriname:

Objectnummer:	3023
Objecttype:	Gravure
Titel:	'Het plunderen van het huis van bergemr. J. Rendorp, den 29e Mai 1787.', Cornelis Brouwer, 1787
Beschrijving:	Joachim Rendorp, vrijheer van Marquette en Meeresteyn (1728 - 1792) was sinds 1758 directeur van de Sociëteit van Suriname, schepen, commissaris

van de Hollandse Rekenkamer, houtvester, lid van de
Admiraliteit en burgemeester van Amsterdam

Verwervingsdatum: Onbekend

Objectnummer: 3750

Objecttype: Gravure op papier

Titel: J. Rendorp

Beschrijving: Door Willem van Senus, naar Friedrich Tischbein.

Verwervingsdatum: Onbekend

Complete lijst

De instelling heeft geen lijst aangeleverd met de 15 objecten als resultaat van een zoekactie op trefwoord 'Suriname'. De collectie is toegankelijk via de website: [Zoeken in de collectie \(rijksmuseumtwenthe.nl\)](https://www.rijksmuseumtwenthe.nl).

Korte kenschets van de instelling

Het Rijksmuseum van Oudheden is het nationale archeologiemuseum van Nederland, gevestigd in Leiden. Het museum werd in 1818 in eerste instantie opgericht als 'archeologisch kabinet' van de Universiteit van Leiden. Sinds 1995 is het museum een zelfstandige stichting die het archeologische deel van de rijkscollectie beheert en als taak heeft deze voor een groot publiek toegankelijk te maken.

Korte kenschets van de collectie

De collectie van RMO bestaat uit circa 180.000 objecten. Deze zijn verdeeld over vier verzamelgebieden: Egypte en Nubië; Klassieke Oudheid (Grieken, Romeinen, Etrusken); Oude Nabije Oosten; en Nederland (prehistorie, Romeinse tijd, middeleeuwen). De collectie wordt tentoongesteld door middel van zowel vaste tentoonstellingen als tijdelijke tentoonstellingen die gerelateerd zijn aan de collectie. 140.000 objecten in de collectie zijn digitaal toegankelijk via de [Collectiezoeker](#) op de website.

Objecten met link Suriname

Het RMO geeft in reactie aan geen objecten te beheren waarvan bekend is dat deze uit Suriname afkomstig zijn. De instelling legt uit dat de collectie bijna compleet bestaat uit bodemvondsten van voor 1500 afkomstig uit Europa en het Middellandse Zeegebied, of recentere objecten uit dezelfde gebieden die een reflectie te zijn op het verleden.

Complete lijst

De collectie van RMO is toegankelijk via de website. Een zoekactie op trefwoord 'Suriname' levert 1 resultaat op: [Collectiezoeker | Rijksmuseum van Oudheden \(rmo.nl\)](#). Het is onduidelijk op welke manier dit object gerelateerd is aan Suriname.

Korte kenschets van de instelling

Het RKD is een kunsthistorisch kennisinstituut gevestigd in Den Haag. Het instituut verzamelt, beheert, onderzoekt en presenteert een unieke rijkscollectie, waaronder meerdere databases, honderden archieven en een omvangrijke bibliotheek met betrekking tot beeldende kunst van de Nederlanden in een internationale context, van de late middeleeuwen tot het heden. Naast een collectie- en onderzoeksfunctie, vervult het RKD een publieksfunctie. Het RKD treedt op als beheerder van de rijkscollectie.

Korte kenschets van de collectie

De collectie van het RKD bestaat uit materiaal en informatie over de beeldende kunst uit de Nederlanden. Deze collectie is onderverdeeld in drie deelcollecties: archieven, beeldmateriaal en bibliotheek. Een deel van de collectie is digitaal toegankelijk via de website: [RKD Research | Zoeken](#). De analoge collectie is in de studiezaal van het RKD te raadplegen. Het is op dit moment nog niet mogelijk om ook (gedigitaliseerd) audiovisueel materiaal aanwezig in de collectie te kunnen tonen.

Objecten met link Suriname in collectie

Het RKD voert sinds 2019, vanwege de verwerving van het archief van Erwin de Vries (1929-2018), een actiever beleid ten opzichte van beeldend kunstenaars die zowel in Suriname als Nederland een vooraanstaande rol vervulden. Zo werden archieven van Nola Hatterman (1899-1984), Eddy Egger en Lia Ottes geschonken.¹⁰ In de collectie portretfotografie bevinden zich verder foto's die gerelateerd zijn aan Suriname. Door archief verwervingen heeft het RKD ook belangrijke ontbrekende literatuur over Surinaamse beeldende kunst kunnen toevoegen, waaronder publicaties uitgaande van Sticusa (Nederlandse Stichting voor Culturele Samenwerking).

Aanvullende informatie

Op afzienbare termijn wordt een biografie over Erwin de Vries gepubliceerd, voornamelijk op basis van het archief dat van hem bij het RKD is ondergebracht. De instelling geeft aan dat het voor de hand ligt dat ze ten tijde van de publicatie er aandacht aan zullen genereren, mogelijk in de vorm van een tentoonstelling.

Een aantal relevante objecten

Archief:	NL-HaRKD-0983
Archiefvormer:	Vries, Erwin de
Beschrijving:	Biografische stukken, stukken betreffende opleiding, kunstenaarschap en docentschap, tentoonstellingen en (foto's van) eigen werk. Inclusief gedeponeed archief van Eddy Egger.
Archief:	NL-HaRKD-1010
Archiefvormer:	Hatterman, Nola

¹⁰ De RKD doet nog nader onderzoek naar de geboortedata van archiefvormers Lia Ottes en Eddy Egger

Beschrijving: Correspondentie, testament, foto's, krantenknipsels, een notitieboekje etc.

Complete lijst

De instelling heeft een lijst aangeleverd bestaande uit objecten met een link naar Suriname als resultaat van verschillende zoekacties met trefwoorden gerelateerd aan Suriname. Het gaat om in totaal 598 records. Deze zijn als volgend verdeeld over de deelcollecties:

- **RKDartists**: 306 records voor kunstenaars die ofwel geboren zijn in Suriname, ofwel daar gewerkt hebben, ofwel daar een opleiding gevolgd hebben, ofwel daar gestorven zijn (of een combinatie daarvan).
- **RKDimages**: 58 records voor kunstwerken die in Suriname vervaardigd zijn, ofwel een plaats in Suriname afbeelden
- **RKDportraits**: 140 records voor personen van wie een portret in **RKDimages** is opgenomen en die zijn geboren, getrouwd en/of gestorven in Suriname.
- **RKDexcerpts**: 3 records voor tekstfragmenten die met Suriname te maken hebben. Het RKD heeft 13 records voor tentoonstellingen die in Suriname zijn gehouden.
- **RKDlibrary**: 76 records voor publicaties die in Suriname of een deelaspect daarvan als onderwerp hebben.
- **RKDarchives**: 5 records van archieftitels waar in de beschrijving Suriname wordt vermeld en met in totaal 30 beschrijvingen van archiefstukken waarin het woord Suriname voorkomt.
- **RKDcollections**: levert geen resultaten op.

Korte kenschets van de instelling

Het Scheepvaartmuseum is het nationaal maritiem museum, gevestigd in Amsterdam. Aanvankelijk werd in het museum vooral de maritieme geschiedenis van Nederland en de ontwikkeling van de scheepvaart en scheepsbouw belicht, tegenwoordig staat de verbinding tussen de maritieme wereld en de samenleving in verleden, heden en toekomst, centraal, met een specifieke focus op de impact die dit heeft op het leven van individuen. Het Scheepvaartmuseum treedt op als beheerder van de rijkscollectie.

Korte kenschets van de collectie

Het Scheepvaartmuseum beheert een van de grootste maritieme collecties ter wereld. Deze bevat onder andere schilderijen, scheepsmodellen, navigatie-instrumenten en zeekaarten. De collectie is een bron van kennis en inspiratie over de Nederlandse maritieme geschiedenis en cultuur, van de zestiende eeuw tot vandaag. Ook de replica van een VOC-schip dat aan de steiger van het museum ligt, is onderdeel van deze presentatie. De gehele collectie is digitaal toegankelijk via de [website](#).

Objecten met link Suriname

Objecten uit de collectie van het Scheepvaartmuseum met een link naar Suriname zijn in het algemeen afkomstig van schenkingen of aankopen van en door particulieren, antiquariaten, bedrijven en stichtingen. Verwerving uit bronnen als de WIC, de Sociëteit van Suriname, of die van Berbice, Demerare of Essequibo komen niet voor. De collectie is voor het overgrote deel eigendom van de Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum (opgericht in 1916, dat in 1975 de collectie in bruikleen heeft overgedragen aan de Staat der Nederlanden). Daarnaast is er een klein deel waarvan de Staat zelf eigenaar is. Overige objecten zijn eigendom van derden, overwegend stichtingen en verenigingen, die in bruikleen aan het museum zijn toevertrouwd. Een zoekactie op het trefwoord 'Suriname,' levert in totaal 471 resultaten in het museale bestand en 296 resultaten in de bibliotheek catalogus op. De instelling geeft aan dat verouderde geografische termen (nog) niet altijd gekoppeld aan de term Suriname, waardoor er apart op elke term gezocht moet worden.

Aanvullende informatie

Het Scheepvaartmuseum heeft verschillende tentoonstellingen gepresenteerd waarin aandacht werd besteed aan Suriname. Ook is Suriname onderdeel van de vaste presentatie 'Republiek aan Zee' (geopend in 2019). Afgelopen zomer is een nieuwe vaste presentatie opgeleverd aan boord van de replica van de Oost-Indiëvaarder Amsterdam waarbij voor het eerst in de verhaallijn ook aandacht wordt besteed aan de WIC, de trans-Atlantische slavenhandel en plantage-economie. Verder opent het museum dit najaar een nieuwe vaste presentatie onder de werktitel 'De Atlantische Wereld.'

Een aantal relevante objecten

De onderstaande beschrijvingen zijn één op één overgenomen uit de collectieregistratie en bevatten nog oude terminologie

Objectnummer: A.1045(212)19
Objecttype: Zeekaart

Titel:	Paskaart van de rivieren Commewijne, Suriname en Cupanama, door Claas Jansz. Vooght
Beschrijving:	Paskaart van de rivieren Commewijne, Suriname en Cupanama, door Claas Jansz. Vooght (overleden 1696). Uitgave Johannes van Keulen (1654 - 1715) Amsterdam, circa 1684.
Verwervingsdatum:	Onbekend
Objectnummer:	A.0010(52)
Objecttype:	Bibliotheek object
Titel:	Verslag eener reis naar Demerary, Grenada en Guadeloupe, gedaan op last van den gouverneur der kolonie Suriname in het laatst van het jaar 1845
Beschrijving:	Jan Ernst Willem Frederik van Raders; D.L. Wolfson; Paramaribo; De reis had voornamelijk ten doel verslag uit te brengen over de suikerondernemingen in Brits-Guyana.
Verwervingsdatum:	Onbekend
Objectnummer:	A.3504(12)
Objecttype:	Tekening
Titel:	Twee studies van een Arowakka indianenkamp
Beschrijving:	Door G.W.C. Voorduin, 1850 – 1865.
Verwervingsdatum:	Onbekend
Objectnummer:	S.2175(2761)
Objecttype:	Technische tekening
Titel:	Inrichtingsplan van het raderstoomschip "Curaçao" voor de passagiersdienst in de kolonie Suriname
Beschrijving:	Inrichtingsplan van het raderstoomschip "Curaçao" voor de passagiersdienst in de kolonie Suriname. Langsdoorsnede met accommodatie voor passagiers en bemanning, dwarsdoorsnede over de raderkasten en dekplan, circa 1877.
Verwervingsdatum:	Onbekend

Complete lijst

De instelling heeft twee lijsten met objecten met een link naar Suriname aangeleverd bij het Bureau Consortium Koloniale Collecties. Eén lijst bevat objecten uit de bibliotheekcollectie en de andere lijst bevat objecten uit de museale collectie. Bij interesse verwijst het Bureau u graag door naar de contactpersoon bij de instelling.

Voor het samenstellen van de lijsten zijn de volgende trefwoorden gebruikt: Suriname; *Guiana; *Guyana; Cayenne; Berbice; Demerary; Essequibo; Pomeroun. De objecten zijn verdeeld onder de verschillende deelcollecties:

- **Cartografie:** 42 kaarten
- **Prentkunst:** 14 prenten
- **Schilderijen:** 6 schilderijen (waarvan 3 van schepen voor de vaart tussen Europa en Suriname, en 1 van de Surinamekade)
- **Tekeningen:** 13 tekeningen (waarvan 2 van schepen voor de vaart op Suriname, en 3 van schepen genaamd Suriname)

- **Kunstnijverheid:** 1 beeld
- **Fotografie:** 66 objecten, minus foto's van de Surinamekade of het Surinameplein te Amsterdam, en minus foto's van schepen genaamd Suriname. Van deze 66 objecten handelt een deel over schepen voor de vaart op Suriname. Maar onder de afbeeldingen van het daadwerkelijke land zijn o.a. lantaarnplaatjes van een particuliere toeristische reis in Suriname en Guyana ("Demerara"), ca. 1900-1930.
- **Films:** 2 films van reizen van de Oranje Nassau naar Suriname, 1969.

Uit overige categorieën met beschrijving/trefwoorden Suriname etc.:

- 9 affiches
- 7 prentbriefkaarten (waarvan 1 van een schip genaamd Suriname, 1 van de Surinamekade, en 1 van een schip van de Scheepvaart Maatschappij Suriname)
- 1 gelegenheidsglas
- 3 munten
- 3 scheepsmodellen
- 2 wrakvondsten
- 1 korjaal (vaartuig)

Bibliotheek:

- 362 titels waarvan: 256 boeken, 24 handschriften, 10 zeemansgidsen, 26 schepenlijsten, 6 dagboeken, 10 proefschriften of scripties, 7 catalogi, 23 overig.

Korte kenschets van de instelling

Het Teylers Museum, gevestigd in Haarlem, is een museum voor wetenschap en kunst en is vernoemd naar Pieter Teyler van der Hulst. Hij was een welgestelde laken- en zijdefabrikant en bankier. Uit zijn testament werd bepaald dat de Teylers Stichting opgericht zou worden met het idee de wereld te verbeteren door armoedebestrijding en waar een breed publiek gestimuleerd zou worden om kennis op te doen over de wetenschap, kunst en de relatie tussen godsdienst en samenleving. In 1784 ging het museum open.

Korte kenschets van de collectie

De collectie bestaat van oorsprong uit vijf 'Kabinetten':

- De kunstverzamelingen (Hollandse meesters en prenten en tekeningen van onder meer Rembrandt en Michelangelo);
- De wetenschappelijke bibliotheek;
- Het Fysisch Kabinet (natuurkundige instrumenten);
- Het Paleontologisch-Mineralogisch Kabinet (fossielen en mineralen);
- Het Numismatisch Kabinet (munten en penningen).

Objecten met link Suriname

De zoekactie 'Suriname' in het eigen collectieregistratiesysteem resulteert in de volgende kwantitatieve informatie.

Uit de deelcollectie kunstverzameling

- Twee schetsboeken (beiden in de volgende paragraaf hieronder uitgelicht)
- Vier tekeningen:
 - Teylers Museum heeft drie zeldzame vogeltekeningen verworven van Gerrit Schouten (1779-1839). Deze kunstenaar werd geboren in een goed en cultureel nest van gemengde afkomst in Paramaribo, hoofdstad van de toenmalige Nederlandse kolonie Suriname¹¹.
 - Een vierde tekening betreft een portret van Susanna Dumion van ca. 1813 tot 1818 (in de volgende paragraaf uitgelicht).

Uit de deelcollectie wetenschappelijke bibliotheek

- 2 manuscripten
- 53 boeken
- 17 artikelen en overdrukken
- 5 tijdschriftenreeksen
- 1 tentoonstellingscatalogus
- 1 boek facsimile

Uit de deelcollectie Numismatisch kabinet

- 38 munten en penningen

Een aantal relevante objecten

Objectnummer: KT 1989 081
Objecttype: Tekening

¹¹ <https://www.teylersmuseum.nl/nl/bezoek-het-museum/teylers-verhalen/zeldzame-surinaamse-vogels>

Titel:	Portret van Susanna Dumion (1713-1818) op 100-jarige leeftijd, 1813-1818.
Vervaardiger:	Jacob Ernst Marcus (1774-1826)
Beschrijving:	Susanna Dumion werd in slavernij geboren in Suriname in 1713. In 1748 kwam zij naar Nederland als huisslavin van plantagehouders-weduwe Susanna Taunay-Lespinasse. Officieel bestond in Nederland geen slavernij, maar in de praktijk was vrijheid moeilijk te verkrijgen. Susanna Dumion kreeg pas vrijheid bij overlijden van Susanna Taunay-Lespinasse in 1778. Dit portret werd waarschijnlijk gemaakt ter gelegenheid van haar 100ste verjaardag, zoals gebruikelijk was.
Verwervingsdatum:	Schenking erven A. van der Willigen (datum niet vermeld)
Objectnummer:	KT 2020 008
Objecttype:	Tekening; penseel in waterverf en dekverf, pen in zwarte inkt op papier
Titel/ beschrijving:	Vorkstaartkoningstiran, 1834
Vervaardiger:	Gerrit Schouten (1779-1839)
Verwervingsdatum:	Niet vermeld
Objectnummer:	KT 2009 080
Objecttype:	Schetsboek
Titel / beschrijving:	Gon Netscher Reisschetsboek van Suriname, 1843-1857
Vervaardiger:	Adriaan David van der (1811-1897)
Verwervingsdatum:	Niet vermeld
Objectnummer:	KT 1990 055
Objecttype:	Schetsboek
Titel / beschrijving:	Marie Sylvester (Mari) (1897 - 1979) Andriessen Schetsboek reis naar Suriname 1951
Verwervingsdatum:	Niet vermeld

Complete lijst

De collectie is online ontsloten, maar het museum is bezig met de ontwikkeling van een nieuwe website. Intern wordt er ook overgestapt naar een nieuw collectieregistratiesysteem. Eén van de doelen voor de herontwikkeling is dat de toegankelijkheid van de collectie verbeterd wordt. Op dit moment is de collectie met betrekking tot Suriname niet specifiek aangegeven op de website. Naar verwachting zal na de herontwikkeling van de website en de overstap naar het nieuwe collectieregistratiesysteem ertoe leiden dat de collectie op thema doorzoekbaar is.

Ten behoeve van deze inventarisatie heeft het museum geen lijst aangeleverd, maar een aantal inventarisnummers en beschrijvingen van de objecten doorgegeven die exemplarisch zijn voor de zoekactie op de term 'Suriname'.

Korte kenschets van de instelling

Na het overlijden van Theo van Gogh in 1891 werd zijn weduwe Jo van Gogh-Bonger samen met hun toen eenjarige zoon Vincent Willem eigenaar van de Vincent van Gogh collectie. Na haar overlijden in 1925 werd ir. Vincent Willem van Gogh eigenaar van de gehele collectie. In 1962 heeft ir. V.W. van Gogh met de Staat der Nederlanden de overeenkomst gesloten dat hij zijn volledige collectie (schilderijen, tekeningen, brieven) overdroeg aan de Vincent van Gogh Stichting. Daartegenover heeft de Staat zich verplicht het Van Gogh Museum te bouwen en te exploiteren, om daarmee te waarborgen dat de collectie voor iedereen en voor altijd toegankelijk is. Het Van Gogh Museum, gevestigd in Amsterdam, is in 1973 geopend. In het contract uit 1962 tussen de Staat en de Vincent van Gogh Stichting heeft de Staat de (voortdurende) verplichting op zich opgenomen om de collectie te huisvesten en tentoon te stellen en te zorgen voor de instandhouding van de collectie

De Mesdag Collectie maakt integraal onderdeel uit van het VGM en in 1903 onder voorwaarden aan de Staat geschonken. Het beheer van de collectie is in 1990 door het Rijk overgedragen aan Rijksmuseum Vincent van Gogh (inmiddels Stichting Van Gogh Museum).

Korte kenschets van de collectie

Het Van Gogh Museum beheert de grootste collectie werken van Vincent van Gogh ter wereld. Naast schilderijen, tekeningen, prenten en brieven van Vincent zelf, beheert en verzamelt het museum ook beeldende kunst van zijn tijdgenoten. Het verzamelgebied van het Van Gogh Museum beslaat dan ook hoofdzakelijke West-Europese beeldende kunst uit de periode circa 1840-1920. De Mesdag Collectie werd in 1903 aan de Staat der Nederlanden geschonken door het schilder- en verzamelaarsechtpaar Hendrik Willem Mesdag (1831-1915) en Sientje Mesdag-van Houten (1834-1909), en bestaat uit ongeveer 350 stuks beeldende kunst en ruim 500 stukken kunstnijverheid en overige voorwerpen.

Objecten met link Suriname

In 2023 is er gewerkt om de toegepaste kunst en overige objecten uit De Mesdag Collectie beter te ontsluiten in de collectiedatabase. Tijdens deze werkzaamheden zijn vier objecten naar voren gekomen die mogelijk een Surinaamse oorsprong hebben. Van deze vier objecten wordt in een inventarisboek van het Museum Mesdag uit 1934 namelijk vermeld dat ze "West-Indisch" zijn; mogelijk worden hier de Nederlandse koloniën in de Caraïben mee bedoeld. Eén object (inventarisnummer: hwm0636a) heeft een historisch etiket waar "suriname" op is geschreven. Het is nu niet bekend waar deze objecten gemaakt zijn en wanneer, waar ze voor gebruikt zijn en hoe het echtpaar Mesdag ze verworven heeft. Nu de ontsluiting van deze objecten voltooid is, kan vervolgens nader inhoudelijk onderzoek gedaan worden naar deze objecten om deze vragen te kunnen beantwoorden.

Aanvullende informatie over de collectieregistratie

Een algemeen nadeel is dat de inrichting van dit systeem met name op het gebied van onderwerpsontsluiting sterk gericht is op een Europese kunsttraditie (denk aan het tabblad Iconografie). De gebruikte standaardbronnen voor bijvoorbeeld objectnamen zoals de vocabulaires van de Getty zijn ook vanuit dit perspectief opgebouwd. Standaarden zoals de AAT bieden daardoor onvoldoende

opties om Surinaams erfgoed op een precieze manier en in de juiste context mee te beschrijven. Ook zijn dit vrij rigide classificatiesystemen die weinig ruimte laten voor bijvoorbeeld spirituele betekenis.

Een aantal relevante objecten

Objectnummer: hwm0636a
Titel: Kalebas
Beschrijving: Halve kalebas (*met etiket 'suriname' erop geschreven*)
Verweringsdatum: Onbekend

Objectnummer: hwm0636b
Titel: Kalebas
Beschrijving: Kalebas met deksel en floraal decor
Verwervingsdatum: Onbekend

Objectnummer: hwm0636c
Titel en beschrijving: Fles
Verwervingsdatum: Onbekend

Objectnummer: hvm0636d
Titel en beschrijving: Ketel
Verwervingsdatum: Onbekend

Complete lijst

Het museum heeft een lijst van de vier objecten aangeleverd bij het Bureau Consortium Koloniale Collecties. Bij interesse verwijst het Bureau u graag door naar de contactpersoon bij de instelling.

Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan de objectbeschrijving van de toegepaste kunst en overige objecten uit De Mesdag Collectie. Op termijn zullen deze vier objecten ook op de website van het museum gepubliceerd worden via het portal: <https://www.demesdagcollectie.nl/nl/zoeken/collectie>

Korte kenschets van de instelling

Sinds 2014 is Wereldmuseum Amsterdam, Leiden en Berg en Dal (voorheen bekend als het Tropenmuseum samen met het Afrika Museum en Museum Volkenkunde) onderdeel van de Stichting Nationaal Museum van Wereldculturen (NMVW). In mei 2017 is het Wereldmuseum Rotterdam als samenwerkingspartner verbonden aan het NMVW en delen ze naast de collectie ook dezelfde missie. Vanaf 4 oktober 2023 gingen het Tropenmuseum in Amsterdam, Afrika Museum in Berg en Dal en Museum Volkenkunde in Leiden samen met Wereldmuseum Rotterdam verder onder één naam: Wereldmuseum. Het museum heeft een koloniale ontstaansgeschiedenis. Kolonialisme en de doorwerking hiervan is dan ook een belangrijk thema binnen de vier museumlocaties. Op de website geeft de stichting per museumlocatie een korte ontstaansgeschiedenis weer waarin dat duidelijk wordt:

- [Geschiedenis Wereldmuseum Amsterdam | Wereldmuseum Amsterdam](#)
- [Geschiedenis Wereldmuseum Berg en Dal | Wereldmuseum Berg en Dal](#)
- [Geschiedenis Wereldmuseum Leiden | Wereldmuseum Leiden](#)
- [Geschiedenis Wereldmuseum | Wereldmuseum Rotterdam](#)

In de tentoonstellingen en programmering wordt altijd verbinding gemaakt tussen de van oorsprong etnografische collecties in historische context en de daarmee verbonden, actuele, wereldwijde thematiek zoals handel, consumptie, migratie, globalisering, kunst- een cultuur, design, mode, diaspora, inheemse kennis, klimaatverandering en verstedelijking. Op de website geeft het museum per museumlocatie een korte ontstaansgeschiedenis weer, Stichting NMVW treedt op als beheerder van de rijkscollectie. De collectie van de locatie in Rotterdam is in eigendom van de Gemeente Rotterdam.

Korte kenschets van de collectie

Stichting NMVW beheert collecties waarvan de oorspronkelijke eigenaren indertijd het bezit onvrijwillig hebben verloren, objecten die met toestemming van de oorspronkelijke eigenaren verkregen zijn of waarvan de herkomstgeschiedenis nog onduidelijk is. De collecties van de vier museumlocaties bevatten samen bijna 450.000 voorwerpen, 260.000 fotografische beelden en zo'n 350.000 items documentair beeldmateriaal. Het overgrote deel van de koloniale collecties komt uit Indonesië. Daarnaast is er een grote collectie afkomstig uit Afrika. Ook beheert het NMVW collecties uit Suriname, Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Caribisch Nederland en andere voormalige Nederlandse koloniale gebieden, waaronder objecten uit Sri Lanka.

Het museum ontwikkelt momenteel een protocol voor de omgang van voorwerpen van/met menselijke resten of die anderszins cultureel gevoelig zijn en in gebieden van oorsprong een bijzondere status hebben. Deze wordt soms gedefinieerd als 'voorouderlijke resten', en ook wel als 'geheim' en 'heilig'. Om deze reden is het museum terughoudend in het verlenen van toegang tot depots van menselijke resten, waarbij een uitzondering wordt gemaakt voor (vertegenwoordigers van) herkomstgemeenschappen en de hieruit voortkomende diaspora, en voor wetenschappelijk onderzoekers. Ook worden menselijke resten niet uitgeleend. Het museum heeft in opmaat naar het beleid hieromtrent de wijze van preventieve conservering en bewaren aangepast zodat dit op de meest respectvolle manier plaatsheeft. De toegankelijkheid van

menselijke resten via een publiekswaite is vanwege hierboven genoemde reden eveneens beperkt. Het museum staat open voor onderzoeksvragen van herkomstgemeenschappen over alle collecties, ook die van menselijke resten, en draagt door een zo volledig en transparante communicatie hierover bij aan de gelijkwaardigheid van recht op kennis en uitwisseling daarvan. Het maakt hierbij gebruik van alle informatie die beschikbaar is via The Museum System (TMS) en biedt toegang hiertoe voor geïnteresseerde. Op de publiekswaite: www.collectie.wereldculturen.nl is de volledige collectie online doorzoekbaar. Omdat een vertaling in het Engels wordt voorbereid, is het museum tot het realiseren daarvan altijd bereid vragen te beantwoorden, of inventarissen te maken en toe te lichten.

Objecten met link Suriname

NMVW beheert ruim 25.000 voorwerpen (inclusief de Audiovisuele-collectie) met een link naar Suriname. Van deze voorwerpen behoren er ruim 11.000 uit objecten tot de deelcollectie materiele cultuur.

Het museum heeft geeft aan dat de volgende herkomstbronnen van belang zijn als je de 'Suriname collectie' nader beschouwt:

- Koninklijk Kabinet van Zeldzaamheden 1883 (collectie Museum Volkenkunde)
- Internationale Koloniale en Uitvoerhandelstentoonstelling 1883 (collectie Museum Volkenkunde)
- RMO overdracht pre-Columbiaanse verzameling 1903 (collectie Museum Volkenkunde)
- Penard collectie (collectie Museum Volkenkunde – nu WML)
- Ministerie van Kolonieën 1927 (collectie KIT / Tropenmuseum – nu WMA)
- C.H. de Goeje collectie 1938 (collectie Museum Volkenkunde – nu WML)
- Appolonius Reynvaan collectie 1940 (collectie Museum Volkenkunde)
- Afdeling Tropische Producten (collectie KIT / Tropenmuseum – nu WMA)
- M.A. Sabajo collectie 2015 (NMVW)
- Expedities 1903, 1904, 1907 (Tapanahoni, Toemak Hoemak, Gonini)
- Schenking Landsregering Suriname 1954
- Correspondentie archieven Allard Pierson Amsterdam, UB Leiden, Nationaal Archief

Andere grote verzamelaars die van belang waren bij de totstandkoming van de collectie van het Museum Volkenkunde (WML) zijn: Cate, Bäessler, Berkelbach van de Sprenkel en Shipibo.

Aanvullende informatie

In een recent bezoek (najaar 2023) van een delegatie uit Diitabiki is een aantal erfgoedobjecten naar voren gekomen waarbij grote interesse naar verder herkomstonderzoek is uitgesproken. Hierbij is de wens om zowel in Nederland als in Suriname herkomstonderzoek te doen. Dit gaat om drie waardigheidstaffen en een huis van een Marron kapitein. Het museum is hiermee inmiddels begonnen.

Een aantal relevante objecten

Objectnummer: RV-360-5696
Materiaal: Kalebas ; hout ; schapenvel ; ijzer

Titel: Banjo
Beschrijving: Dit is de oudste banjo die bekend is van het Amerikaanse continent. Dit exemplaar is gemaakt door een tot slaaf gemaakte in Suriname en is verzameld door Stedman in de 1770's. De onderdelen die hiervoor gebruikt zijn, zijn een kalebas die als klankkast dient, een schapenvel die over de klankkast gespannen is, vier ijzeren snaren (drie lange en een kort en dik) en een hals gemaakt van hout. Doordat men een kalebas gebruikt voor de banjo staan de afmetingen niet vast voor de verschillende onderdelen aangezien elke kalebas verschilt in grote. Dit soort muziekinstrumenten hebben waarschijnlijk hun oorsprong in Afrika. Doordat trommels en windinstrumenten die de Afrikaanse muziek domineerde, vroeg verboden werden in West-Indië en de kolonies waar Afrikaanse tot slaaf gemaakten te werk werden gesteld, stapte men over op banjo's. Hij was bestemd voor gebruik binnenshuis voor vertier van de tot slaaf gemaakten onderling. Tegenwoordig worden dit soort banjo's niet meer gebruikt en is men overgestapt op de moderne banjo, die niet van kalebas is gemaakt.

Cultuur: Creools Surinaams
Verwervingsdatum: Overdracht, 1883-01-01

Objectnummer: TM-7-23
Materiaal: Hout; metaal; polijsten
Titel: Waardigheidsstaf van een Marron kapitein, uitgereikt door de koloniale overheid
Beschrijving: Vanaf de vredesonderhandelingen tussen de Nederlandse regering en verschillende Marrongroepen, midden 18e eeuw, kregen lokale gezagsdragers koloniale ambtskleding. Zo zorgde de nationale overheid voor de regalia van de macht. Gaanmans (groepshoofden), kabitens (regiohoofden) kregen een staf met zilveren knop, een ambtsketting en een uniform. De staven en kettingen hebben tot vandaag een grote betekenis met bijna sacrale waarde (Polime en van Stipriaan, 17).

Cultuur: Marrons
Verwervingsdatum: Schenking, 1914-01-01

Objectnummer: TM-2345-190
Materiaal: Hout; metaalassemlageprocedés en -technieken; omwinden; plantaardig materiaal; snijden; zagen (handeling)
Titel: Een huis van een Marron kapitein, met puntdak
Beschrijving: Dit Marron huis werd opgezet in de Tropenmuseum lichthal tijdens de tentoonstelling 'Suriname zoals het leeft en werkt'. De naam 'Kapitein Lante' is geschilderd op de voorgevel. Lante was een kabiten van de Misidjan in Diitabiki, de residentie van de Ndyuka

gaaman. Hij was in feite een bakaa kabiten, een kabiten die speciaal benoemd is voor een plaats aan de kust. Hij werd benoemd tot kabiten van Baana-Ondoo, een wijk op Albina. Er was in de tijd na zijn benoeming weinig te doen in Albina. Ook ontmoedigde de koloniale overheid de vestiging van Marrons aan de kust. Mede om deze redenen ging kabiten Lante terug naar Diitabiki. Begin zestiger jaren van de vorige eeuw is hij per ongeluk door een jager doodgeschoten in het bos, dichtbij Diitabiki.

Tijdens de tentoonstelling bevonden zich in en voor het huis gebruiksvoorwerpen, w.o. parels (pagaaien) kalebassen, lepels, boren, bankjes, enz. Voorts de apinti-trom, gebruikt voor mededelingen, ook ter begeleiding van dansen. Bij het huis de tijfoenga (het kleine houten beeldje van de god Pietjien gadoe [2345-81]), de poort ter afwering van boze invloeden. Onder de parels bevinden zich beschilderde oemapari, pagaaien voor de vrouwen van de Djoeka's. [Joseph 1953: 12.]

Cultuur: Ndyuka
Verwervingsdatum: Schenking, 1954-01-01

Complete lijst

Het museum heeft een objectselectie 'koloniale collecties: Suriname' gemaakt. Daarin bevinden zich nu 10.502 voorwerpen die (mogelijk) afkomstig zijn uit de koloniale periode. Deze objecten zijn op uiteenlopende wijze verkregen, waarbij vanwege de koloniale context de vraag naar machtsverhouding waarin de verandering van eigenaarschap plaatsvond cruciaal is. Deze staat dan ook altijd voorop in het doen van herkomstonderzoek. Een lijst van deze objecten heeft het museum beschikbaar gesteld en is opvraagbaar bij collectieservice@wereldmuseum.nl.

Aanvullende informatie

Er zijn ook collectiestukken waarbij de herkomst niet zozeer bevraagd wordt, maar eerder de grote culturele waarde voor Suriname wordt aangegeven. Daar zijn twee voorbeelden van: de diorama's van Gerrit Schouten en de objecten (die met grote waarschijnlijkheid) verzameld zijn door John Gabriel Stedman in de 18e eeuw. NMVW beschikt over 12 Schouten diorama's, van de 40 mogelijke wereldwijd, waarvan 30 in Nederland. Twee van de diorama's die in de collectie van Museum Volkenkunde terecht kwamen in 1826 werden gemaakt in opdracht van de directeur van het Koninklijk Kabinet van Zeldzaamheden in Den Haag bij G. Schouten via de heer A.F. Lammens (president van het Hof van Justitie in Suriname). Gerrit Schouten was een kunstenaar van zowel Surinaamse als Nederlandse afkomst en zijn werk werd gemaakt in opdracht en voor de verkoop. Er zijn al drie diorama's (niet uit de NMVW-collectie) teruggestuurd naar Suriname. In gesprekken met vertegenwoordigers van het Surinaamse ministerie van Cultuur tijdens het overleg door de commissie merkten functionarissen op dat zij de diorama's van Schouten zouden beschouwen als het soort cultureel erfgoed dat zij graag terug zouden willen zien naar Suriname; het is immers vervaardigd in de koloniale context en ook onlosmakelijk daarmee

verbonden. Het museum werkt mee aan het staande beleid koloniale collecties waar teruggave een onderdeel van is.

Korte kenschets van de instelling

Het Westfries Museum is gevestigd in het oude Statencollege te Hoorn en vertelt het verhaal over de geschiedenis van de stad Hoorn en West-Friesland met nadruk op de periode tussen 1500 en 1800. Het Statencollege werd in 1632 gebouwd voor de Gecommitteerde Raden van West-Friesland en het Noorderkwartier. Sinds 1881 is het Westfries Museum gehuisvest in dit pand. Het museum is op dit moment langdurig gesloten voor een grootscheepse renovatie en vernieuwing van de vaste presentatie.

Aanvullende informatie

In opdracht van de Gemeente Hoorn is er in juni 2023 een rapport gepubliceerd waarin het eigen slavernijverleden van de stad Hoorn onder de loep is genomen¹². Het Westfries Museum heeft aan de onafhankelijk onderzoeksc commissie medewerking verleend bij de totstandkoming van het rapport.

Korte kenschets van de collectie

Het museum beheert een uitgebreide collectie van zo'n 36.000 objecten, zoals schilderijen, zilveren sier- en gebruiksvoorwerpen, porselein, schuttersstukken, voorwerpen van de schutterij en VOC-voorwerpen. Veelal met een link naar de 17^e eeuw. Over de vernieuwing van de presentatie schrijft het museum op de eigen website: *"Als maatschappij beseffen wij steeds meer dat dit goud niet alleen een blinkende zijde had. Daarom willen wij in de nieuwe opzet van ons museum het verhaal over deze periode vanuit verschillende kanten belichten. Daarvoor zullen wij ook hedendaagse kunstenaars vragen om hun kijk op de 17^e eeuw te verbeelden. Zo gaat een gesprek ontstaan tussen de objecten van toen en nu. Soms zal dat voelen als een warm bad, soms als schuurpapier."*

Objecten met link Suriname

Het Westfries Museum geeft aan dat bij het uitvoeren van de zoekopdracht met de zoektermen 'Suriname', 'Paramaribo', 'koloniaal' en 'plantage' in de collectieregistratie de volgende resultaten naar boven komen:

- Twee gravures van Paramaribo gemaakt door Willem Hendrik Hoogkamer uit 1821-1864;
- Een aquarel van plantage 'Goede Verwachting' op Demerary (Nederlands-Guiana) uit 1825-1850;
- Vier Surinaamse duiten uit 1764.

Het is mogelijk dat het museum meer objecten uit Suriname beheert, maar deze (nog) niet in de database als zodanig zijn ontsloten. Dit maakt het op korte termijn ernaar zoeken niet mogelijk.

Complete lijst

Een lijst van de bovengenoemde objecten is niet beschikbaar gesteld door het museum.

¹² Volledige rapport, zie: [Onderzoeksrapport Slavernijverleden van Hoorn.pdf \(oudhoorn.nl\)](#)

Korte kenschets van de instelling

In 1769 wordt het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen (KZGW) opgericht door een groep welgestelden notabelen uit Zeeland met als doel samen activiteiten te ondernemen. Eind 18e eeuw sticht ditzelfde genootschap het eerste museum van Zeeland: het Museum Medioburgense. In 1886 komt er nog een museum bij, namelijk het Middelburgs Kunstmuseum. In de loop van de 20e eeuw raken beide musea in verval en gaat een deel van de collectie verloren. Na WO II ontstaat opnieuw de behoefte aan een eigentijds museum in de provincie. In 1961 wordt de Zeeuwse Museumstichting (publieksnaam Zeeuws Museum) opgericht en krijgt deze entiteit de collectie KZGW en de kunstcollectie in beheer.

Korte kenschets van de collectie

Ontstaan uit een samenvoeging van de collecties van KZGW en het Middelburgs Kunstmuseum en aangevuld met een door het museum verzamelde collectie heeft het Zeeuws Museum een bijzonder brede en gevarieerde verzameling. In de periode 2019-2022 heeft het museum gewerkt aan de waardering van de volledige collectie¹³. Deze exercitie resulteerde in een indeling van de deelcollecties conform vijf thema's:

- 1) *Land en zee*. Deelcollecties: Archeologie, Landschappen en zeegezichten tot ca. 1900 en Natuurhistorie (inheems). Totaal 10.222 objecten.
- 2) *Zeeland in de wereld*. Deelcollecties: Zeeuwse Wandtapijten, Kunst en wetenschap, Etnografica, Slavernij-/ koloniaal verleden, Natuurhistorie (exoten), Munten en penningen en Portretten tot ca. 1900. Totaal 8.782 objecten.
- 3) *Eilanden/Gemeenschappen*. Deelcollecties: Streekdracht en streeksieraden, Mode en sieraden, Kleding beroepen en uniformen, Portretten streekdracht tot ca. 1900 en Religieus erfgoed. Totaal 5.400 objecten.
- 4) *Ambachten en design*. Deelcollecties: Zilver en goud, Keramiek, Kunstnijverheid en gebruiksvoorwerpen, Meubilair en modellen en Mode en design geïnspireerd op collectie (erfgoed van de toekomst). Totaal 5.162 objecten.
- 5) *Beeldende kunst vanaf 1900*. Deelcollecties: Beeldende kunst (ca. 1900-1961), Beeldende kunst (ca. 1961-heden) en Kunst op uitnodiging. Totaal 2.747 objecten.

Daarnaast is er een collectie documentatie en beeldmateriaal (790 objecten), een educatieve collectie (135) en een bibliotheek (6.280 objecten).

Objecten met link Suriname

Het Zeeuws Museum geeft aan dat voor de Suriname collectie - op één (geassocieerd) object na - alle objecten tot de collectie van het KZGW behoren. De objecten zijn veelal aan het KZGW gedoneerd door hun leden. In een aantal gevallen is bekend dat leden of zelf in Suriname (of Guyana) hebben gewoond, daar familie hadden of in Zeeland woonden en handelsbetrekkingen in Suriname (of Guyana) hadden.

¹³ Rapportage is te raadplegen op de website: [Collectiewaardering 2022 – Zeeuws Museum NL](#)

Door het KZGW worden enkele publicaties uitgegeven die relevante informatie kunnen bevatten. Het museum verwijst naast de Tijdschriftenbank Zeeland voor het jaarboek 'Archief', waarin in 2019 een artikel¹⁴ staat over de hoofdtoeien uit Guyana van auteur Jeroen Lesuis. Lesuis heeft uitgebreid onderzoek gedaan naar de achtergrond van de hoofdtoeien. Bevindingen zijn ook opgetekend in zijn masterthesis getiteld '*Gestrand in Zeeland: een onderzoek naar de herkomst van de Guyaanse verentooien in de collectie van het Zeeuws Museum*'¹⁵ (2018).

Een aantal relevante objecten

Objectnummer: G2174
Objecttype: Pijp
Beschrijving: Houten pijp
Herkomst: Suriname
Datering: 1700-1775
Afmeting: Lengte 92 cm; diameter 5.5 cm (pijpekop)
Materiaal: Hout
Verweringsbron/-datum: Adriaan François Lammens, 1775

Objectnummer: G3605
Objecttype: Slot
Beschrijving: Houten slot
Herkomst: Marron, Suriname
Datering: 1817 (voor)
Afmeting: Lengte 25 cm; breedte 15.5 cm; dikte 4 cm
Materiaal: Hout
Verweringsbron/-datum: Adriaan François Lammens, 1817

Objectnummer: G2175
Objecttype: Kralen
Beschrijving: Klomp gesmolten kralen, herinnering aan de grote brand te Paramaribo in 1821
Herkomst: Onbekend
Datering: 1821 (ca.)
Afmeting: Hoogte 13 cm; breedte 8 cm
Materiaal: Glas
Verwervingsbron/-datum: Dames Van der Horst-Serlé, 1887

Complete lijst

Een zoekactie met de zoekterm 'Suriname' levert als resultaat 81 records op. Dit bestaat uit 43 culturele objecten (zoals vier hoofdtoeien uit Guyana's kustgebied, kruiken, schalen en halskettingen) en 38 natuurhistorische objecten. Deze selectie van natuurhistorische objecten uit Suriname bestaat uit drie mineralen, een schedel van een Christusvis en 34 schelpen. Alle objecten behoren tot de collectie van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen. Enkele van deze objecten en gegevens van de verwervingsbronnen zijn ook te vinden op www.kzgwonline.nl. Een complete lijst van de resultaten inclusief vindplaats en verweringsbron van deze zoekactie in het kader van deze inventarisatie is aangeleverd bij het Bureau

¹⁴ [Archief | 1 januari 2019 | pagina 217 - Tijdschriftenbank Zeeland](#)

¹⁵ [Gestrand in Zeeland: een onderzoek naar de herkomst van de Guyaanse verentooien in de collectie van het Zeeuws Museum \(uu.nl\)](#)

Consortium Koloniale Collecties. Bij interesse verwijst het Bureau u graag door naar de contactpersoon bij de instelling.